Leto LVIII. Številka 119. V Ljubljani, v četrtek 28. maja 1925. Cena Din 1·50

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit á 2 D, do 100 vrst 1 D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravništvo: Knaflova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.
Poštnina plačana v gotovini.

Slabosti naše opozicije

Zakaj bi enkrat ne govorili tudi o slabostih naše opozicije? Postavimo se enkrat na stališče strogega opozicijonalca in poglejmo, kako bi moral ravnati v lastnem interesu in v premišljeni, razumni in racijonalni opoziciji!

Glavna napaka naše opozicije je **pač ta, da posmatra svojo opozicijonalno nalogo tako, da mora vedno in vedno konspirirati za državno oblast.** — Vse, kar uganja v narodni skupščini, kar piše izven parlamenta, kar govori po svojih volilnih okrožjih, hoče samo eno: državno oblast in strmoglavljenje narodne večine.

V tej neprikriti strasti po državni oblasti, po novih koalicijah, po ministrskih položajih tiči glavna slabost našega parlamentarizma. **Naša opozicija še ni našla pravega razmerja do večine!**

In vendar je jasno, da se mora tudi to razmerje, razmerje med manjšino in večino, med opozicijo in vlado primerno urediti, če hočemo, da zavladajo zdrave parlamentarne in demokratične razmere v naši državi.

Le poglejmo, kaj dela SLS, kaj Davidovičeva stranka, kaj hoče Radić? Vsem gre za to, da se dokopljejo do oblasti, da zasedejo vlado in da potem potom primrnih upravnih aktov ubijejo nasprotno stranko. V tej enostavni formuli nam opozicija razodeva ves svoj trud, vse svoje parlamentarne cilje! **Tej opoziciji ni do drugega, kakor do oblasti in pa potom oblasti do primernega razdejanja strank državnega in nacijonalnega edinstva.**

Jeseni se je sicer za kratek čas zdelo, kakor da hoče opozicija še nekaj drugega, namreč očiščenje naše državne uprave, obsodbo korupcijonistov in druge take stvari, ki so se pozneje izkazale kot navadna damagoška gesla. Zakaj molče danes ti opozicijonalci tako strumno in složno o korupciji in zakaj ne dolže več nekdanjih »korupcijonistov«? Ker so na tihem pripravljali koalicijo z nekdanjimi »korupcijonisti«!

Če drži načelo demokratizma in parlamentarizma, zlasti načelo parlamentarne večine, mora to načelo priznati tudi opozicija sama v narodni skupščini.

Čim pa prizna to načelo, potem je tudi za parlamentarnega opozicijonalca jasno, da se mora pokoriti in podrediti splošnim državnim potrebam **ter** da mora iskati svojo nalogo ne samo v brezobzirni, negativistični, vseskozi odklanjajoči in pobijajoči kritiki, **marveč predvsem po možnosti v plodonosni kooperaciji z vladno večino.**

Opozicija je za to tu, da dela, ne da zgolj kritizira in pobija. **Naj išče potov in možnosti sodelovanja z vlado! —**

Če bi bilo to taktično načelo že obveljalo v naši notranji politiki, potem bi ne beležili teh žalostnih poglavij, ki nam jih nudi naše parlamentarno življenje v zadnjih letih.

V tem oziru vidimo, da so se celo stranke, ki so sicer priznavale državno in nacijonalno edinstvo, kakor Davidovičeva stranka, odpovedale svojim načelnim spoznanjem, samo ker so svojo opozicijo pojmovale kot nebrzdano stremljenje po oblasti in pri tem iskale nove zveze in koalicije, kar je zopet zahtevalo znane žrtve ter odrekanja, odnosno približevanja ideologiji Stepana Radića pod lažno firmo »narodnega sporazuma«. **Če bi bila ostala Davidovičevega stranka v lojalni opoziciji in na striktnem stališču državnega in narodnega edinstva in če bi bila tudi v opoziciji odločno odklonila skupno z vladajočimi strankami Radičevo ekstravagantno demagogijo, potem bi že bila davno našla primerno platformo za kooperacijo z vlado Narodnega bloka. —**

Kar velja za Davidovičevo stranko, velja v gotovi meri za celokupno opozicijo. Jasno je, da ni mogoče menjati ustave tako vsak dan! **Torej je dolžnost opozicije, da opusti za nekaj časa, za nekaj let zahtevo po reviziji in da se z vsemi siljami posveti plodonosnemu aktivnemu gospodarskemu in socijalnemu delu v korist narodu. Ne dvomimo, da bi bila celo pri nas, kjer prevladujejo celo strankarski vidiki nad državnimi in nacijonalnimi interesi, da bi bila tudi pri nas takoj mogoča široka koalicija dela, če bi opozicija pojmovala svojo nalogo res stvarno, ne pa kot konspiratorsko ter obtrukcijonistično oblastiželjnost.**

Naša opozicija pa ni nikdar izjavila, da je pripravljena sodelovati z vsemi strankami. In celo Radičeva stranka, ki je še včeraj imela priliko, da **vstopi v vlado in pokaže svoje upravne talente,** je namesto dela zahtevala žrtve. Svetozarja Pribičevića. Samostalno demokratsko stranko in kaj še vse! Značilno je, zakaj ni stopila k radikalom ter jim rekla: hočem upravno, gospodarsko in socijalno kooperacijo z vami!? Obratno je zahtevala glavo samostojnih demokratov, dajte mi nekontrolirano **oblast na Hrvatskem itd.**

Te slabosti škodujejo seve v prvi vrsti opoziciji sami! Škodijo pa nadalje tudi našemu parlamentarizmu ter narodu kot takemu, ker je jasno, da budijo velike koalicije dela složnost narodovo, medtem ko razpaljujejo strastne opozicije čustva najrazličnejših separatizmov in nacijonalnih defetizmov.

Tehnična obstrukcija opozicije v narodni skupščini

Predložitev vladnega načrta o invalidskem zakonu. - Velikanski viharji in pretepi v zbornici. - Opozicija obstruira za naše kmetijstvo važen zakon.

— **Beograd,** 27. maja (Izv.) Na današnji plenarni seji narodne skupščine je opozicija razkrila svoje obstrukcijonistične načrte. **Opozicija je prešla v tehnično obstrukcijo ravno v trenotku, ko je vlada nameravala rešiti za naše kmetijstvo najvažnejši zakon o poljedelskih kreditih in za tem preiti k razpravi o invalidskem zakonu. Kmetje in invalidi bodo znali upoštevati neplodonosno delo opozicijonalnih strank. Danes je v narodni skupščini izbruhnila tehnična obstrukcija. Največje kravale povzročajo slovenski klerikalci in pa radićevci, torej oni stranki, ki sta pri volitvah dajali največje obljube kmetu in invalidom.**

Obstrukcija zelo ovira hitro in nujno rešitev zakona o poljedelskih kreditih.

Danes dopoldne so pa politični krogi doznali tudi za pravi cilj odhoda Pavla Radića k Stjepanu Radiću v Zagreb. Že današnja »Politika« je namigavala, **da se radićevci pripravljajo ne samo na obstrukcijo, marveč celo na abstinenco. Iz vrst vodilnih radićevskih krogov je zvedel vaš dopisnik, da je Pavle Radić odšel v Zagreb po nadaljna navodila, da se je razgovarjal o nadaljnji taktiki parlamentarnega kluba HSS proti vladi po govoru g. Nikole Pašića in je kratko opomnil, da sta govorila tudi o obstrukciji in abstinenci.**

Današnja seja je bila otvorjena ob 10.30. Takoj začetek seje je bil viharen in hrupen.

Skupščinski tajnik posl. Branković (rad.) je začel čitati zapisnik. Nastal je na strani radićevcev pravcati vihar in trušč. Radićevci so dvignili klik in krik. Razgrajačem je načeloval znani radićevec dr. Zanić. Sekundiral mu je dr. Korošec, ki je, kakor tiger začel kričati proti sejo vodečemu podpredsedniku dr. Nikoli Subotiću, ki mu je s povzdignejenim glasom zakiical: »Kaj ste delali, g. Korošec, včeraj, ko ste čitali svoje poročilo poldrugo uro. Mi takrat nismo protestirali.« Nastal je tak vihar, da ni bilo slišati niti ene besede. Dr. Korošec je v enomer kričal: »Ne čujemo ničesar!« Predsednik je sam odločno konstatiral: »Ne moremo čuti, ker kričite in razgrajate!«

Posl. Agatonović (Dav. dem.): »Pratestiram proti zapisniku in zahtevam, da se stavi v zapisnik, da je bil kršen poslovnik, ker včeraj ni predsednik odredil glasovanja glede predloga g. Šperina za izmenjavo dnevnega reda.

O kršitvi poslovnika v tej točki se je razvila dolgotrajna debata, pomešana s tulenjem, vpitjem, ropotanjem in šumenjem. **Nastala je prava tehnična obstrukcija, ki jo je pričela izvajati opozicija z namenom, da zavleče razpravo in sprejem poljedelskih kreditov.** Predsednik Subotić je miril in ves čas zvonil. Zaman. Opozicijonalci so zbornico tako razdražili, da je prišla napetost med vladno večino in opozicijo na vrhunec. Prišlo je do ostrega konflikta med radikalom Dušanom Živojinovićem in radićevcem dr. Žanićem. Dr. Korošec in naravnost pobesnel. Pomirjenje razburjenih duhov je bilo skoraj nemogoče.

Posl. Agatonović je skušal nadaljevati v tem viharju in trušču svoj govor.

Po njegovem govoru je opozicija zahtevala glasovanje zapisnika. Predsednik je to zahtevo odklonil. Nastal je strašanski vihar. Opozicija je unisono kričala: »Zahtevamo glasovanje! Glasujmo! Gospod predsednik, kršite poslovnik!«

Zbornica je končno med viharjem z večino glasov odobrila zapisnik včerajšnje seje.

Posl. dr. Behmen (musliman) je nato pred prihodom na dnevni red, t. j. pred razpravo o poljedelskih kreditih predložil načrt opozicije glede invalidskega zakona. **Načrt je enostaven prepis načrta invalidskega zakona, ki ga je izdelala nekdanja Davidovićeva vlada.** Dr. Behmen je zahteval, da se temu zakonu prizna nujnost.

Ker je vladna večina ugovarjala tej zahtevi dr. Behmena, je nastal zopet nepopisen trušč in hrušč v zbornici. Dr. Žanić je začel razbijati po pultu. Ta koncert so z vnemo podpirali slovenski klerikalci z dr. Koroščem na čelu. Po klopeh so tolkli in divjali kakor pravi tigri. Zato je bil sejo vodeči predsednik dr. Subotić prisiljen sejo ob 11. dopoldne prekiniti. Na novo jo je otvoril šele ob 12. Takoj je opozicija nadaljevala s kravali in tehnično obstrukcijo. Vihar se je še povečal, ko je predsednik predlagal, da se iz seje izključi zemljoradniški poslanec Moskovljević.

Predsednik je končno sporočil, da zbornica ne bo takoj sklepala o predlogu dr. Behmena glede nujnosti invalidskega zakona. Podal je nato besedo ministru za socialno politiko.

Minister za soc. politiko Marko Gjuričić je izjavil:

»Vlada je izdelala nov načrt invalidskega zakona, ki ga v petih dneh namerava predložiti narodni skupščini v pretres in skupščino zaprositi, da se temu zakonu prizna nujnost.«

Zopet vihar v zbornici. Dr. Behmen protestira. Večina mu je očitala: »Saj vi ste se borili proti invalidom! **Vi ste mnoge naše ljudi spravili do tega, da so zdaj invalidi! Ali vas nič ne peče vest? Vi ste bili vodja »šuckorov.«** (Organizacijo bosanskih muslimanov proti Srbom leta 1914, slična našim »Jungschützom«.)

Posl. Agatonović je zahteval nujnost za dr. Behmenov načrt zakona.

Minister Marko Gjuričić mu je odgovoril striktno in jasno:

»Vlada predloži v petih dneh načrt zakona o invalidih in temu zakonu se prizna nujnost.«

Vihar vedno bolj in bolj narašča. Nikdo ne more razumeti govornikov. Opozicijonalni govorniki Fran Kremžar, dr. Bazala in Kokanović govore gluhim ušesom.

Sedaj ob 13. popoldne tehnična obstrukca opozicije še vedno traja in zbornica še ni pričela razprave o poljedelskih kreditih.

Dr. Beneš ne poseti Dunaja

Politična napetost med Prago i n Dunajem. — Hujskarije nemških nacijonalcev na Dunaju.

— **Dunaj,** 27. maja (Izv.) Listi objavljajo, **da je avstrijski zunanji urad včeraj popoldne prejel uradno obvestilo, da izostane potovanje češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša na Dunaj.**

— **Praga,** 27. maja. (Izv.) Listi potrjujejo dunajsko vest, **da je dr. Beneš odložil poset avstrijski vladi.** Konstatirajo precejšnjo napetost med Dunajem in Prago. Po poročilih z Dunaja so avstrijski merodajni politični krogi do zadnjega upali, da se odstranijo zunanje ovire, nastavljene od strani nemških nacijonalistov proti posetu dr. Beneša. Avstrijska zvezna vlada je dala dr. Benešu varne garancije za njegovo življenje in proti demonstracijam, ki so jih nameravali vprizoriti nemški šovinisti s »hakenkreuzlerji« na čelu. Dunajska vlada je postala zelo vznemirjena, ko je »Arbeiter Zeitung« pred dnevi objavila načrte nemških nacijonalistov za demonstracije proti dr. Benešu. Objavila je letak dunajskih hakenkreuzlerjev, ki pozivajo svoje pristaše in vse njim naklonjene stranke, da dr. Beneša »dostojno sprejmejo« pri njegovem vstopu na dunajska tla. Na dan poseta so nameravali nemški nacijonalisti prirediti organizirane demonstracije. Na Ringu bi se imeli ob določeni uri sestati v malih skupinah nemški nacijonalisti. Na dani signal s sireno naj bi se te skupin združile v mogočno enotno falango, ki bi odkorakala pred zunanje ministrstvo, kamor bi se bil pripeljal dr. Beneš. V praških političnih krogih je izzval splošno ogorčenje tudi govor voditelja nemških nacijonalistov in predsednika dunajskega parlamenta dr. Dinghofer, ki se je toplo ogreval za priključitev Avstrije Nemčiji.

— **Praga,** 27. maja (ČTK). »Prager Presse« objavlja:

Sporazumno z avstrijsko vlado je določeno, da se nameravani poset ministra dr. Beneša preloži na poznejši ugodnejši čas. Potrebno je najprej končati politična posvetovanja za bližajoče se zasedanje sveta Društva narodov. Povodom tega zasedanja pride v razpravo tudi avstrijsko vprašanje. Dr. Beneš bo v Ženevi imel priliko tekom enega tedna skupno z avstrijskim zunanjim ministrom dr. Matajo vse zadeve proučiti in se z njim sporazumeti. Pot na Dunaj sledi takoj po zaključku teh pogajanj in pade v politično mirnejšo dobo.

Strahote političnega režima na Bolgarskem

Danes tri javne usmrtitve. — Nadaljne smrtne obsodbe slede — Obsodba članov francoske kolonije.

— **Beograd,** 27. maja. (Izv.) Iz Sofije javljajo:

Danes ob 8. zjutraj se izvrši javna usmrtitev v procesu zaradi atentata na kaedralo sv. Nedelje v smrt na vešalih obsojenih dr. Friedmanna, dr. Koeva in Zadgorskega. Snoči so bila postavljena vešala na velikem prostoru v bližini nekdanjega židovskega pokopališča. — Usmrtitev je javna. Vstop na morišče je vsakomur dovoljen. Ker računajo, da bo usmrtitvi prisostvovala do 20 tisoč glav broječa množica, so izbrali prostor pred nekdanjim židovskim pokopališčem. Za krvnika je določen neki cigan, ki je na Bolgarskem poznan samo pod tajinstvenim imenom »Demir« in ki je že izvršil več justifikacij, tako nad bivšim ministrom Dimitrom Petkovim in nad bivšim zemljoradniškim poslancem Petkom Petkovim. — Včeraj popoldne do pozno zvečer obsojencem še ni bila razglašena pritrdilna razsodba vrhovnega vojaškega sodišča kakor tudi ne zavrnitev pomilostitvene prošnje. Rodbine obsojenih so snoči prosile za zadnji sestanek. Obsojeni dr. Koev goji še vedno veliko upanje na pomiloščenje.

Vojaško sodišče je včeraj v Sofiji obsodilo na šest let ječe natakarja Vlahova, ker je pred pričami odobraval antentat na katedralo. Vojaško sodišče je snoči ob 9.30 izreklo smrtne razsodbo zaradi soudeležbe pri atentatu na katedralo proti Percemlijevu, Francozinji Adeli Nikolovi in proti Francozu Evgenu Legerju. Legerjeva soproga je obsojena na dosmrtno ječo, sin Adele Nikolove in prvga zakona Giorgje Malé je obsojen na eno leto težke ječe. Vsi so sprejeli sodbo zelo hladnokrvno, edino gospa Leger je glasno plakala, vzdihajoč: »Moje dete! Moje dete!« Francoska kolonija v Sofiji je sprejela razsodbo z velikim negodovanjem, nezadovoljstvom, ker je prepričana o nedolžnosti vseh obsojencev.

Razvrstitev učiteljstva

— **Beograd,** 27. maja (Izv.) Minister prosvete je odredil, da se uvrsti v 4. skupino I. kategorije glavni učitelj na učiteljišču v Ljubljani g. Fran Suher. Na učiteljišču v Kastvi se izvrši razvrstitev glavnih učiteljev in profesorjev, kakor sledi: v 4. skupino I. kategorije: Jakob Jakac, Mate Šepič in Ante Rišlavy in Rudolf Soržon, in v 5. skupino I. kategorije Ante Mučalo.

V višje položajne skupine so postavljeni učitelji oz. učiteljice: a) v II. kategorijo I. skupine Ivan Erbežnik, strokovni učitelj na gluhonemnici v Ljubljani, Anton Vode, šolski upravitelj na Rudniku pri Ljubljani, Angela Petrič, učiteljica na Barju. b) V II. kategorijo 2. skupine: Josip Napokoj, učitelj na Jesenicah, Franja Kump-Nabernikova, učiteljica v Vodicah na Gorenjskem, Marija Pegan-Šusteršičeva, učiteljica pri Sv. Katarini. c) v III. kategorijo 1. skupine Albina Tomanova, otroška vrtnarica v Ljubljani.

AMERIKA NA POMOČ AMUNDSENU.

— **Newyork,** 26. maja. (Izv.) Listi objavljajo poročila, ki prihajajo s krova Amundsenove spremljevalne ladje »Fram«. Poročila omenjajo, da vlada na krovu napetost in velika razburjenost. Splošno vsak čas pričakujejo povratka Amnudsena in tovarišev. Mogoče je, da se kmalu srečno sestanejo z Amundsenom. Amerika se pripravlja na pomoč Amundsenu. Predsednik Coolidge je izjavil, da je Amerika pripravljena organizirati pomožno ekspedicijo za Amundsena, vendar pa dvomi, da bi bil sedaj že primeren čas za ekspedicijo. Ameriška javnost je nasprotna načrtu, da bi odplula zrakoplova »Los Angelos« (nekdanji Z. R. III.) in »Shenandoah« Amundsenu na pomoč. Opozarjajo na to, da je prejšnje leto sadjni zrakoplov nameraval odpluti na severni tečaj, toda ta načrt je zavrgel sam mornariški urad.

PRORAČUN FRANCOSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

— **Pariz,** 27. maja (Havas) Senat je razpravljal o proračunu zunanjega ministrstva in odobril tudi postavke, ki se tičejo vzdrževanja francoske misije v Vatikanu. Senat je celokupni proračun zunanjega ministra odobril z 158 glasovi proti 12 glasovom.

VPRAŠANJE PREDVOJNIH AVSTRIJSKIH DOLGOV.

— **Praga,** 27. maja (Izv.) Konferenca nasledstvenih držav, ki je bila sklicana za 30. maja t. l. v Prago, da razpravlja o razdelitvi predvojnih dolgov bivše avstro-ogrske monarhije, je odgodena. Novi rok konference še ni določen.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG

Hrastovi hlodi od 25 cm prem. naprej od 3 m dolž., fc. nakl. postaja, denar 520; hrastovi plohi, neobrobljeni, 70, 80, 90 mm, fco. meja, blago 1100; smrekovi hlodi od 25 cm prem. naprej, od 4 m dolž., fc. nakladalna postaja, denar 260; bukova drva, 1 m dolž., suha, fco. Ljubljana, 6 vagonov, denar 21, blago 21, zaključki 21.

Žitni trg.

Pšenica Rosafé 80 kg rinfusa prpt. par. Ljubljana —, 490, pšenica avstralska rinfusa, prpt. par. Ljubljana —, 485, pšenica Hard Winter 2 rinfusa, prpt. par. Ljubljana —, 500, otrobi pšenični drobni, par. Ljubljana —, 190, koruza dobava maj, junij par. Postojna nove blago 250, rž makedonska 71-73 kg par. Lj. bl. 400, ječmen 57-59 kg fco. makedonska, post. bl. 300, oves makedonski orig. par. Ljubljana bl. 360, krompir beli fco. dolenjska post. 125, blago —.

Efekti: 2 in pol odstot. drž. renta za vojno škodo, denar 195, blago 200, 7% invest. pos. iz l. 1921, denar 62, blago 62, zaključki 62, Celjska posojilnica d. d., denar 200, blago 205, Ljubljanska kreditna banka, denar 225, blago 265, Merkantilna banka, denar 110, blago 124, Prva hrvatska štedionica, denar 798, blago 805, Kreditni zavod, denar 185, blago 195, Strojne tovarne in livarne, blago 124, Združene papirnice, denar 100, blago 114, Stavbena družba d. d. Lj., denar 265, blago 280, 4½% zast. l. kr. dež. bke., denar 20, 4½% kom. zad. dež. bke., denar 20.

Zagrebška borza.

Devize: Curih 11.576—11.675, Praga 176—178.40, Pariz 299.70—304.70, Newyork 59.70—60.50, London 291—294, Trst 236.20—239.20, Dunaj 0.084—0.0852.

Efekti: 7% invest. posojilo 1921 62 do 62.75; 2½% drž. rente za ratnu štetu 192—195, Ljubljanska kreditna 250—254; Centralna banka 15—16; Hrv. eskomptna banka 104—105; Kreditna banka, Zagreb, 105—107; Hipotekarna banka 59½—60; Jugobanka 101—102; Prašteđiona 800—804; Slavenska banka 70—71; Eksploatacija 31 do 32; Drava d. d. Osijek 155, —.—; Šećerana, Osijek, 565—570; Isis d. d. 68, —.—; Nihag 38—44; Gutman 360—365; Slaveks 170—175; Slavonija 51—52; Trboveljska 366 do 366; Union, paromlin 450; Vevče 100.

Inozemske borze.

Curih, 27. maja. Predborza: Beograd 8.575—8.625, Pariz 26—26.10, Newyork 516.70—517, London 25.05—25.14, Milan 20.25—22.65, Praga 15.30—15.35, Dunaj 0.007275—0.007285.

— **Trst,** 27. maja. Predborza: Beograd 41.80—41.90, Pariz 126.30—126.70, London 121.90—122.10, Newyork 25.07—25.13, Praga 73.75—74.25, Curih 448—454, Dunaj 0.0385—0.0387.

Žalni zbor ljubljanske univerze

Danes ob 11. dopoldne se je vršil v veliki zbornični dvorani ljubljanske univerze žalni zbor ljubljanske univerze za pok. dr. Ivanom Žolgerjem. Žalnega zbora so se udeležili profesorji vseh fakultet z mnogoštevilnim akademičnim slušateljstvom. Žilni zbor je veljal pokojnemu dr. Ivanu Žolgerju kot članu ljubljanske univerze in kot našemu, danes morda najodličnejšemu znanstvenemu delavcu. Zbor je otvoril rektor magnificus prof. **dr. Hinterlechner,** ki je najprvo **razložil** pomen žalnega zbora, dolžnost blagega spomina na pokojnika ter potrebo hvaležnosti velikim ljudem, ki posvečajo svoje življenje visokim znanstvenim in nacionalnim idealom. Po teh uvodnih besedah je govoril univ. **prof. dr. Pitamic,** ki je v sledečih izvajanjih orisal celokupno znanstveno, človeško in nacijonalno staturo pokojnika:

Ob priliki zelo žalostne usode, ki je s smrtjo profesorja Žolgerja zadela našo univerzo, mi je bila poverjena izredno častna naloga, da kot po stroki na naši univerzi najbližji kolega pokojnega spregovorim nekoliko besed o njegovem življenju in znanstvenem delovanju. — Ko je podal dr. Žolgerjev življenjepis, je govornik izvajal med drugim:

Prva organizatorna uredba narodne vlade v Ljubljani, ki je uredila vse potrebne spremembe v javni upravi in ki predstavlja takorekoč prvo revolucijonarno ustavo v Sloveniji, je bila v glavnem Žolgerjevo delo. Kot delegat naše kraljevine na mirovni konferenci v Parizu leta 1919—1920 se je Žolger tudi v Parizu z vso svojo vnemo in energijo posvečal težki nalogi, katera mu je bila poverjena. Neumorno je deloval na tem, da se dosežejo v mirovnih pogodbah ugodni pogoji za naš narod. Marsikatera Žolgerjeva zasluga v tem pogledu bo prišla šele tedaj na dan, ko se bodo mogla poročila o pariških pogajanjih predati javnosti. Nadalje je zastopal Žolger našo državo kot polnomočni delegat na prvi skupščini Društva narodov v Ženevi novembra in decembra l. 1920. Od l. 1920. naprej je bil tudi član stalnega internacijonalnega razsodišča v Haagu.

Vzporedno z njegovo uradniško in diplomatsko je šla njgova akademska karijera.

V razvoju Žolgerjevega znanstvenega delovanja se dá jasno zapaziti prehajanje od problemov upravnega prava k vprašanju ustavnega in odtod k onim meddržavnega prava.

Govornik podaje nato kratek pregled in vsebino njegovega literarnega delovanja ter konča sledeče:

Žolger se je udejstvoval na vseh poljih javnega prava. Čudovito je, kako je vse to zmogel poleg absorbujočega uradniškega poklica na važnih in odgovornih mestih.

Ako se vprašamo, kaj da je bila glavna in značilna poteza v Žolgerjevem znanstvenem delovanju, moramo reči: to je bila nenavadna energija duha, izredna pridnost, neumornost, žilavost, izredna vztrajnost, ki je potencizirala prirojeno nadarjenost: že v mladih letih je z jekleno voljo izvežbal možnost duhovne koncentracije, tako da je bil v stanju vztrajati dolge ure brez odmora pri visoko kvalificiranem delu. To pa ni samo intelektualna, temveč tudi, in to mogoče še več, moralna kvaliteta. Žolger je bil v pravem in v vzvišenem pomenu duševni *delavec*, pri katerem se je mogel bolj kakor pri mnogih drugih opazovati fenomen *volje*. Energija in vztrajnost pa se je pri Ivanu Žolgerju poleg mnogih drugih lepih potez značaja manifestirala zlasti tudi v neomajani zvestobi do njegovega naroda. Dasi je živel večinoma daleč od svoje slovenske domovine in v miljeju visokih dunajskih uradniških in akademskih krogov, vendar ni nikoli pozabil svojega naroda. Ta globoki čut narodne zavesti pa se je pri njem tudi praktično udejstvoval v tem, da se je, kjerkoli je le mogel, zavzemal za kulturna in politična stremljenja Slovencev in da je svoje vplivne položaje porabljal, da pomaga svojim rojakom. On ni mnogo o tem govoril, toda marsikateri od nas mu je v tem oziru dolžan posebno hvaležnost. Zlasti v dobi pretekle velike vojne se je brez bojazljivosti za svojo osebo zavzemal za politična stremljenja ne samo Slovencev, temveč sploh Jugoslovenov, in je s spretnimi in uspešnimi intervencijami rešil marsikaterega Jugoslovena političnega odkritega ali prikritega preganjanja; skušal je kolikor mogoče omiliti usode jugoslovenskih narodov v dobi vojne; da le nekaj omenim, se mu je tudi posrečilo preprečiti, da bi se bil v zadnji instanci potrdil razpust «Slovenske Matice».

S smrtjo Ivana Žolgerja je izgubil slovenski narod enega svojih najznamenitejših sinov, naša država enega svojih najzaslužnejših državljanov, naša univerza enega svojih najodličnejših učiteljev in znanstvenikov. Ivanu Žolgerju, zvestemu tovarišu, izvrstnemu akademskemu učitelju, odličnemu učenjaku, značajnemu Slovencu in Jugoslovenu bodi ohranjena trajna hvaležnost našega naroda in naše univerze.

Slava njegovemu spominu!

Za prof. dr. Pitamicem je govoril v imenu akademske omladine **akad. Golouh,** ki se je svojega učitelja spomnila s tem-le čistim priznanjem omladinske hvaležnosti in občudovanja velikega preminulega znanstvenika:

Slavni zbor!

Prvič se zbiramo na tem mestu s tako težko mislijo, s tako grenkimi občutki. Bogato življenje je razgrnjeno pred nami v vsej svoji vrednosti pač šele tedaj, ko se na zunaj zaokroži v celoto, ko se zaključi nepreklicno, za vedno. Kadar ga ne zdrami nobena sila več, tedaj se pojavi pred nami kot mogočen fakt, ki mami našo fantazijo in nas nenadoma postavlja pred problem, ki je kvintesenca vsega našega žitja in bitja, pred uganko resničnega in poglobljenega življenja.

Tak mogočen pojav je za nas veliki pokojnik dr. Iv. Žolger. Ne opaja nas tolikanj njegova izredna karijera, ne slepi nas slava, ki je ovenčala njegove nenavadne sposobnosti in jekleno energijo, nas privlačuje bolj njegova osebnost sama, polet njegovega duha in njegovo znanstveno delo.

Nam je bil pokojnik predvsem učitelj, spreten vodnik v zamotanem labirintu znanosti. Bil je strokovnjak par excellence. Črpal je iz svojega ogromnega znanja in nas usvajal s silo lastnih argumentov.

O visokem spoštovanju do njegovega znanstvenega delovanja je najlejše pričala vedno polna predavalnica, v kateri so slušatelji komaj našli prostora. Njegova predavanja so bili resnični praznični dogodki, ki so privlačevali vedno znova in znova. Saj pa njegova predavanja niso bila nikaka suhoparna in dolgovezna razglabljanja, ampak bila so osvežena z neko življensko primesjo. Probleme je zajemal vedno neposredno iz dejanskega življenja in nas posvečal v vprašanja, ki so zanimala ves svet. Predmet sam mu je nudil za to hvaležno polje. Zdaj nam je orisal Društvo narodov, drugič nam je zopet naslikal položaj Rusije in tako so se vrstili pestri mozaiki od ure do ure. Najznačilnejša poteza njegova pa je bila, da je zrl stvari do dna. Ni se opiral na avtoritete. Bil je samostojen in vseskozi kritičen duh. Pogosto je pobijal tudi najslavnejše avtoritete, toda stvarno in prepričevalno, da smo morali hočeš nočeš pritrditi njegovim izvajanjem. Tako nam je pokazal vzgled samostojnega znanstvenega dela, ki mora tudi biti ideal nam vsem. Svojo veliko ljubezen in požrtvovalnost do odličnega poklica je pokojni dokumentiral s tem, da je tudi ob času, ko se ga je lotila bolezen, kljub vidnim mukam in naporom predaval, dokler ni usoda hotela drugače. Osebnost, značajnost in duševna sila pokojnega dr. Žolgerja so bila taka, da mu akademska omladina ohrani hvaležen in svetel spomin.

Kot zadnji je govoril dekan juridične fakultete **univ. prof. dr. Škrlj,** ki se je spomnil pokojnika kot kolega, člana juridične fakultete. Dr. Žolger se je z nenavadnim interesom zanimal za usodo in napredek juridične fakultete ter sploh ljubljanske univerze, kateri je želel, da se čimprej dvigne na nivo najvišjih znanstvenih zavodov v državi. Prof. Škrlj je pozval akademsko omladino, da sledi svetlemu vzgledu pok. Ivana Žolgerja, kar bo pomenilo najlepši spomenik, ki ga lahko postavi v svojih srcih in s svojimi deli pokojniku.

Po teh govorih je rektor dr. Hinterlechner zaključil žalno zborovovanje.

Turisti, turistke!

Preskrbite si turistovske obleke, hlače za dame in druge potrebščine pri tvrdki

Drago Schwab – Ljubljana

Najboljša in trpežna izdelava.

Leto smrtnih obsodb in justifikacij

«Nekaj zagonetnega plava nad Jugoslavijo!» - Doslej izvršenih 7 smrtnih obsodb. — Še 18 kandidatov za vešala.

Letos je sveto leto. Pri nas je to leto — leto smrtnih obsodb in justifikacij. — Iz vseh krajev naše države prihajajo zadnji čas poročila o smrtnih obsodbah, ki jih izrekajo sodišča ponajveč radi roparskih umorov in drugih težkih zločinov. Poleg Čaruge imamo v Valjevu nov slučaj glasovitega in nasilnega razbojnika, ki je moral pred sodiščem odgovarjati za 35 dokazanih mu roparskih umorov, za dva zločina posilstva in za en uboj.

Iz Beograda nam danes poročajo o smrtni obsodbi, ki je bila včeraj 26. t. m. izrečena pred sodiščem v Valjevu proti silovitemu hajduku Bojoviću. Ta hajduk bi imel za svoje hajduške čine presedeti 797-letno težko ječo. Ker so bili njegovi čini tako strašni in nasilni, je bil Bojović obsojen na smrt.

Pozvanih je bilo blizu 100 prič. Za proces je vladalo veliko zanimanje. Že v ponedeljek so mislili, da se objavi smrtna obsodba ter je na sodišče navalila velikanska množica meščanov in okoličanskih kmetov.

Obsodba je bila objavljena šele včeraj ob 8. zjutraj. Hajduk Bojović je mirno sprejel obsodbo. Bil je svest, da mu je določenih še nekaj ur življenja. Ni vznemirjen. Kakor je prvi dan razpravo veselo prepeval različne narodne popevke, kakor je tudi včeraj pred obsodbo v svoji celici glasno prepeval razne hajduške pesmi. Ko so ga pazniki vprašali, zakaj je tako vesel in zakaj poje, jim je cinično odvrnil: »Kaj naj počnem? Ali naj jokam, vse je ena figa.« Hajduk Bojović je polagal največjo važnost na to, da je prišel k sodbi čim najbolj nališpan in si je dolgo časa popravljal toaleto. Lepo se je umil z dišečim milom po obrazu, rokah in prsih. Popreje seveda še obril. Skrbno si je prirezal črne brkice. Osnažil si je čevlje tako, da so se svetili kakor žarko solnce. Bojović je sodbo sprejeh popolnoma mirno in hladno ter se je po hajduško poslovil od sodnikov z izrekom: »Do vidjenja!«

Sodišče v Valjevu je oprostilo hajdukovo ljubico Ljubinko in starko Damjanko, ki sta bili obtoženi saudeležbe.

O epidemiji ubojev in umorov prinaša »Zagreber Tagblatt« zanimiv članek, ki med drugim navaja: Točno pred osmimi dnevi je bil v Zagrebu ustreljen bivši narednik August Rumpelj. Pred par dnevi je bil v Celju usmrčen roparski morilec Fran Podlek, včeraj zjutraj se je v Ljubljani izvršila justifikacija nad Simonom Nagličem. **Zdi se, kot da bi v tem letu plavalo nekaj zagonetnega nad Jugoslavijo.** Pričelo se je z usmrtitvijo Čaruge in v zadnjem polletju je bilo izvršenih že okoli sedem justifikacij. Verjetno je, da bomo imeli do konca leta še več usmrtitev, zakaj v Osijeku čaka 17 kandidatov vešal na končno razsodbo stola sedmorice. Lahko bi imenovali to — dobo zločincev, ki je sledila tik dobi prevrata. Ta doba nima ničesar opraviti s prevratom in se pričenja, če smemo tako reči, z Rumpljem. V to drugo epoho spadata tudi oba seljaka Ivan Žnidarič iz Lutbrega in tega tovariš Aleksa Sever istotako iz Lutbrega, ki sta bila pretekli teden v Varaždinu obsojena na smrt.

Ta slučaja sta posebno grda. Človeka nehote spreletava groza, če čuje, kako grozen zločin sta lopova zagrešila. Ivan Žnidarič, ki se je leta 1919 vrnil z bojišča, je živel stalno v neslogi s svojo ženo. Ker ni hotel živeti ž njo, jo je kmalu zapustil ter živel v konkubinatu z neko svojo prijateljico, puščajoč pri tem ženo in oba svoja otroka popolnoma zanemarjena. Včasih je prišel pijan domov in takrat je grdo ravnal z ženo in otroci. Žena je bilo končno prisiljena, da je vzela v hišo nekega moža, s katerim je vodila skupno gospodinjstvo in ki ji je pomagal na polju, ker sama ni mogla opravljati dela. Toda Žnidarič je šel v svoji zlobnosti dalje. Pričel je prodajati posamne parcele svojega polja, samo da bi svojo ženo popolnoma spravil na beraško palico. Burni nastopi med obema zakoncema so postajali vedno ostrejši, tako da je bilo pričakovati katastrofe . . .

Dne 29. decembra 1925 se je Žnidarič v selu Štefanac sestal z Alekso Severjem in temu zaupljivo povedal, da bi se rad svoje žene iznebil. »To je popolnoma enostavno,« je dejal Sever. »Daj mi 3.500 Din in jaz te osvobodim.« Napravila sta točen morilski načrt. Dne 1. januarja naj pride Žnidarič s svojo ženo v Martijanec, naj ji prijazno prigovarja, da se ž njim spravi in da hočeta zopet skupno živeti. Na večer pri povratku bo Sever oba na cesti napadel, Žnidariča samo lahko ranil na roki, da bi fingiral roparski umor, Klaro pa odstranil s sveta . . .

Rečeno, storjeno. Ko sta se oba zakonca dne 1. januarja 1925. okoli 18. nekoliko dobre volje vračala domov, je skočil iz obcestnega jarka na nju neznan moški, sunil Žnidariča z nožem v roko, da je ta kričaje pobegnil, ter nato navalil na ženo, kateri je razparal trebuh. Vsa okrvavljena se je nesrečnica zgrudila. Nato se je Žnidarić vrnil nazaj in je Severju izplačal nagrado za umor. V tem trenotku pa sta oba opazila, da žena še živi. Sever je pristopil ter ji prerezal žilo odvodnico, da je čez nekaj minut umrla.

Naslednji dan so našli truplo. Zdravniki so ugotovili, da je bila nesrečna Klara v sedmem mesecu nosečnosti in da je otrok vsed sunka z nožem istotako umrl. Oba morilca ta bila, kot že omenjeno, v petek obsojena na smrt.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:
Začetek ob 20. zvečer.

Sreda, 27. maja: Narodni poslanec. Red A.
Četrtek, 28. maja: Zaprto.
Petek, 29. maja: Pohujšanje v dolini Šentflorijanski. Red C.
Sobota, 30. maja: Lizistrata. Red D.

Opera:
Začetek ob ½ 20. zvečer.

Sreda, 27. maja: Carmen. Red C.
Četrtek, 28. maja: Zaprto. (Generalka.)
Petek, 29. maja: Brivec Bagdadski, Premijera. Red B.
Sobota, 30. maja: Zaprto.
Nedelja, 31. maja: Brivec bagdadski. Izven.

*

— **Sprememba repertoarja.** Vsled smrti v rodbini g. Levarja je moralo vodstvo dramskega gledališča spremeniti repertoar za tekoči teden. Opozarjamo abonente in ostalo publiko na gornjo objavo.

— **Premijera »Brivca bagdadskega«.** V petek dne 29. t. m. je v naši operi premijera Kornelijeve opere »Brivec bagdadski«. Vsebino te opere je napisal skladatelj sam po pravljični vsebini iz 1001 noč. Delo je bilo popolnoma izgotovljeno 2. aprila 1858. leta v Weimarju in posvečeno znamenitemu klavirskemu virtuozu in komponistu Fr. Lisztu, ki je to delo vprizoril dne 15. decembra 1858. leta na dvornem gledališču v Weimarju. Vsled raznih intrig je to delo takrat propadlo in slavni Liszt je vsled tega odložil mesto dvornega kapelnika. Pozneje se je tupatam izvajalo od junija 1904. leta pa je Brivec bagdadski stalno na repertoarju vseh velikih odrov. »Brivec bagdadski« je ena največjih in najznamenitejših komičnih oper svetovne literature in njen uspeh je predvsem odvisen od predstavitelja Abul Hassana, glavne basovske partije te opere. Posamezne vloge pri premijeri so sledeče zasedene: Abul Hassan g. Betteto, Nurodin g. Mestek, Baba Mustafa g. Mohorič, Margijana gdč. Frisekova, Bostana gdč. Sfiligojeva in Kalif Šubelj. Poleg Betteta je naštudiral vlogo Abul Hassana g. Zathey in Margijane ga. Ribičeva. Premijera opere se vrši za red B.

— **Niko Bartulović: Od revolucionarne omladine do Orjune.** (Izdanja Direktorijuma Orjune, Split 1925.) Posle vrlo zanimljive brošure prof. Malina »Jugoslovenstvo kroz istoriju«, ova druga knjiga, što je izdaje Direktorij Orjune isto je tako neobično zanimljiva. Njen avtor g. Niko Bartulović, naš poznati književnik i nacionalni radenik, jedan je od vogja predratnog i posleratnog nacionalističnog pokreta, pa je u ovoj knjizi prvi do sada sabrao podatke i razvoj dogagjaja, te označio imena ljudi, koji su očestvovali u omladinskim jugoslovenskim pokretima. Zato je ova knjiga vrlo važna i vrlo potrebna. Omladina je u našem oslobogjenju i ujedinjenju igrala jednu od najvažnijih uloga, a dala je i veliki broj svetlih žrtava, što je sve u ovoj knjizi prvi put u celini prikazano. I pred inozemstvom ova knjig može da bude jak argumenat kako je revolucionarno antiaustrijsko raspoloženje kod najinteligentnijeg dela našeg naroda bilo i u najtežim momentima vrlo jako. Knjiga ima jedanaest poglavlja: Napredna Omladina. — Počeci nacionalističke omladine. — Ujedinjena nacionalistička omladina. — G. 1914. i ujedinjenje celokupne omladine. — Sarajevski atentat. — Omladina u tamnicama i na fronti. — Omladina u emigraciji. — Bugjenje, oslobogjenje in pokušaji ponovnog okupljanja omladine. — Počeci Orjuna i »Jug. Napredna Nacionalistička Omladina«. — Orjuna do kongresa u Splitu. — Od Kongresa u Splitu do danas. — Knjiga je lepo opremljena, ima 128 strana, a cena joj je samo 15 Din. — Dobiva se u svim knjižarama, a naručuje se kod Direktorija Orjune u Splitu.

— **Jugoslovenski paviljon na dekorativni razstavi v Parizu.** Nekateri listi so javili, da je že otvorjen jugoslovenski paviljon na dekorativni razstavi v Parizu. Vse te vesti so netočne. Paviljon in njegovi oddelki še niso popolnoma gotovi, zato trgovinski minister še ni določil dneva otvoritve. Jugoslovenski paviljon otvorijo šele v prvi polovici meseca junija.

— **»Srpski Književni Glasnik«** prinaša v številki z dne 16. maja tole vsebino: Ivo Vojnović: Prolog nenapisane drame. — Miloš Crnjanski: Siena. — Mario Pucini: Mala tetka. — Jovan Dučić: Pesme smrti. I.—IV. — Dr. Miloje M. Vasić: Propadanje srpskih nacijonalnih spomenika. — Gustav Krklec: Antun Branko Šimić. — Niko Bartulović: More u našoj književnosti. — Anton Rivarol: Iz stranih književnosti. — Milan Predić: Pozorišnji pregled. — Umetnički pregled. — Politički pregled. — Beleške.

Julijska krajina.

— **Mussolini — častni predsednik lovske razstave v Gorici.** Kakor znano, se vrši septembra t. l. v Gorici velika lovska razstava. Za razstavo vlada po Italiji veliko zanimanje. Sam predsednik Mussolini je prevzel častno predsedništvo razstave. Ministrstvo za narodno gopodarstvo pa je razstavi dovolilo podporo 25.000 lir.

SKRAJNI JE ČAS!

je, da se prepričate, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih. Dobivajo se v prodajalnah.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani

javlja definitivno vsem udeležencem skupščine zdrav. društev Slovenije v Rogaški Slatini dne 30. maja t. l., da je skupen odhod iz Ljubljane v rezerviranem vozu osebnega vlaka v soboto 30. maja ob 12.10, ker brzovlak nima zveze. Ob 4. uri 15 min. prihod v kopališče.

Vsak udeleženec kupi cel enosmerni vozni list z vlažnim p[illegible]jnim žigom iz svojega kraja do končne [illegible]cije. Člani vseh zdravniških društev dobé potrdilo udeležbe od tajnika Slov. zdr. društva in to potrdilo skupno z voznim listkom, kupljenim v prvotni štaciji, velja za vožnjo nazaj. Spored bivanja v kopališču je sledeči:

Po prihodu se podajo gostje v naznačene sobe.

Od 5.—7. ure skup delegatov zdravniških društev. — Sobo naznanimo na kolodvoru oziroma v pisarni zdraviliškega ravnateljstva. Ob pol 9. uri družinski večer. Nastopi lasten orkester in pevski zbor. Iz prijaznosti sodeluje na tem večeru gospodična Zdenka Zikova, operna pevka zagrebške opere. V nedeljo, 31. maja ogledovanje zdraviliških naprav, izleti v okolico. Za prenočišča bode preskrbljeno. Obleka promenadna. — Tajnik.

OSKAR H. 59

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

S tresočo roko si je dvorni svetnik obrisal potno čelo.

»Povejte mi, gospod, ali ste hudič ali kaj drugega?«

»Jaz sem grof Wolkenstein, prijatelj nadvojvode Karla, ki mi je vse zaupal. Poznam Vaše razmere in sem prepričan, da se bova sporazumela.«

Dvorni svetnik se je še vedno upiral. »Ne morem pustiti brez kazni nadvojvodo, ki je izkoriščal zaupanje moje nedolžne dece. Niti njegovo veličanstvo, niti javnost ne bo odobravala zločina mladega pohotneža, ki je tako zgodaj zašel na pota svojega očeta. Moji ubogi hčerki sta postali žrtvi njegove pohotnosti!«

»Tako! Gospod dvorni svetnik, Vi pač mislite, da bi prestolonaslednik v Belvederu rad imel škandal, ki bi njegova nečaka osramotil pred javnostjo? Toda storili ste neprevidnost, da ste zatrjevali, kakor da bi Vas prestolonaslednik naščuval k temu.«

Hortingu je vzelo sapo. Grofova mirnost, njegovo znanje vseh rodbinskih razmer ga je spravilo popolnoma iz ravnotežja. Ves prestrašen se je presedal v svojem naslanjaču in je samo odklonilno majal z glavo.

Grof je brez usmiljenja nadaljeval:

»Nerad spravljam dame v razgovor. Ako pa mislite, da se mora nadvojvoda molče ukloniti Vašim pogojem, da bi ne bil nravstveno ožigosan z javnim škandalom, bi Vam vendarle priporočal v razmišljanje, da-li bi ne bilo bolje šele vprašati gospodično Adelo, od kdaj jima razmerje z grofom Hegesfalvo, in gospodično Heleno, od kdaj ima razmerje z atašejem vicontom de Laroullet? Morda je bil nadvojvoda v tem slučaju bolj zapeljanec, kakor zapeljivec. Tudi take stvari so se že dogodile.«

Temu zadnjemu udarcu je dvorni svetnik podlegel. Uprl je glavo v roke in obupno zaklical: »Pustite me končno na miru. Kaj hočete pravzaprav?«

»Izjavo, da je bil njegova cesarska visokost nadvojvoda Karel, ko je občeval v Vaši hiši, samo v prijateljskih stikih z Vašimi damami in da so vse nasprotne vesti samo zlobna obrekovanja. Zato dobite vrnjene Vaše bone in ček za 50.000 K. Ni mnogo, mislim pa, da bom lahko za to vsoto odgovarjal.«

Molče je Horting segel po peresniku, vzel polo papirja in resignirano izjavil: »Narekujte izjavo! Sam ne morem več misliti.«

Grof je narekoval par vrst in nato vtaknil spis v žep. V zamenjavo je položil bone in ček na mizo pred dvornega svetnika in segel po klobuku.

Ko so se vrata za grofom zaprla, se Horting še ni mogel obvladati. Hudo ga je zadel udarec, da so se izjalovili vsi tako skrbno napravljeni načrti. Ni še vedel, kakšno stališče bi naj zavzel k stvari, ko je prihitela Adela v ljubki čipkasti jutranji obleki k njemu in mu zaklicala: »Ah, papa, to je bil vendar oni interesantni gospod, ki smo ga včeraj srečali v »Bristolu«. Kaj je imel opraviti pri Tebi?«

Besno je dvorni svetnik pograbil stekleno utež in jo treščil na tla. »Prišel je pripovedovat zgodbe o Vajinem razuzdanem življenju, ve nesramni vlačugi. O Tebi in o Heleni in o Vajinih razmerjih!«

Helena se je pojavila med vrati in popolnoma ravnodušno pripomnila: »Moj Bog! Čemu ta hrup? To so vendar samo rodbinske razmere!«

XVI.

Prvo srečanje in ljubezen.

Nadvojvodinja Marija Jožefa je zamišljeno podpirala glavo z dlanjo na naslanjač se opirajoče roke. Zrla je venkaj skozi široka okna v modro nebo preko tiho valujočega zelenega morja drevesnih vrhov v parku. Poslušala je pripovedovanje grofa Wolkensteina, ki ji je sedel nasproti. Grof je zopet enkrat prišel na Dunaj ter prinesel svoji visoki prijateljici pozdrave njenega sina. Nadvojvoda se mu je tesno približal, odkar ga je grof osvobodil od neprijetnega dvornega svetnika in se je dal rad voditi od starejšega gospoda, ki se je vedno držal v mejah obojestranskega položaja. Plemenit nastop, izreden grofov takt je mogočno učinkoval na impluzivno notranjost mladega princa, kar je preprečilo marsikatero nepremišljenost. Wolkenstein, ki mu je bilo tuje vsako varuštvo in ki je bolj učinkoval s svojim vzgledom, kakor s svojimi podučnimi nasveti, ni niti sam poznal polnega obsega svojega vpliva in je vedno varoval gotovo distanco, ki je nadvojvodi vsikdar puščala čut, kakor da bi ne bil pod nobenim vplivom, dasi je pri vsaki resnejši odločitvi zaprosil grofovo mnenje. S tem je ostalo njihovo razmerje neskaljeno. Nadvojvodinja je sprejela z zadoščenjem grofova poročila o sicer veselem, vendar pa brezprikornem življenju svojega sina. Pri tej priliki je napravil grof neko opazko, ki jo je čudno zadela in jo napotila, da je jela razmišljati.

»Ako mi cesarska visokost dovolite opazko,« je reke grof, »bi bil mnenja, da je že skrajni čas, da bi nadvojvodo oženili. On ima smisel za rodbino in ga ne zadovoljujejo dosedanja ljubavna razmerja. Pametna, lepa žena, bi bila močna opora njegovi mehki naravi. Njegova neizumetničena ljubeznivost mora osrečiti vsako žensko. Smatram, da bi imel zakon zanj samo koristne posledice.«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 27. maja 1925.

— *O razgrnitvi stalnih volilnih imenikov* za volitve v narodno skupščino ter oblastno skupščino za mesto Ljubljano. V smislu člena 6. zakona o volilnih imenikih se javno razglaša, da so stalni imeniki za volitve v narodno skupščino ter v oblastno skupščino za mesto Ljubljano od deželnega sodišča sodišča potrjeni ter od današnjega dne nadalje pri mestnem magistratu (mestni volilni kataster, Mestni trg št. 2, I. nadstropje, soba št. 21) ob običajnih uradnih urah od 8.—14. ure stalno razgrnjeni vsakomur na vpogled. Vsakdo ima pravico, da v navedenih urah abecedni volilni imenik pregleda, prepiše, razglasi ali natisne ter da zahteva bodisi zase, bodisi za drugega, naj se popravi v njem, kar misli, da je treba popraviti. Popravek volilnega imenika se more pri mestnem magistratu zahtevati neposredno ustno ali pismeno ter se morajo vsaki zahtevi popravka priložiti potrebna dokazila. Za dokaze morejo služiti samo polnoveljavne listine. Pri eventualni volitvi v narodno, odnosno oblastno skupščino bodo smele glasovati le one osebe, ki so vpisane v ta volilni imenik. Po določilih člena 12. navedenega zakona 15 dni po razpisu volitev zahteve po popravkih niso več dopustne.

— **Lektor albanskega jezika na beogradski univerzi.** Po poročilu iz Beograda je imenovan za lektorja albanskega jezika na beogradski univerzi prof. Dževad Korša.

— **Trgovinska pogodba z Italijo.** Ministrski svet je pooblastil zunanjega ministra, da predloži pred kratkim z Italijo sklenjeno trgovinsko pogodbo narodni skupščini v odobrenje.

— **Z naše univerze.** Na našem vseučilišču je imenovan za izrednega profesorja inženjer Ciril Žnidaršič, šef oblastnega hidrotehničnega oddelka v Splitu.

— **Zamenjava papirnatega drobiža s kovanim.** Na včerajšnji od 17. do 20. trajajoči seji je finančni minister dr. Stojadinović poročal ministrskemu svetu o zamenjavi papirnatega drobiža s kovanim. Prvo pošiljko kovanega denarja po 2 dinarja je že prejel. Ko dobi finančno ministrstvo ves naročeni drobiž, takoj vzame iz prometa ves dosedanji papirnati drobiž in ga zamenja s kovanim. Saj je že tudi skrajni čas za to. Vse druge države imajo že zdavna kovani denar.

— **Poljski pravniki v Beogradu.** V nedeljo 24. t. m. so prispeli v Beograd poljski pravniki, člani Društva prijateljev kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Beograjska univerza in ostali pravniški krogi z vlado načelu so jim priredili najprisrčnejši bratski sprejem. Včeraj popoldne je priredilo Jugoslov. novinarsko udruženje v svojem klubu poljskim pravnikom čajanko. Asistent varšavske univerze dr. Berezowski je predaval o »prijateljstvu Poljakov in Jugoslovenov«. Poljski pravniki so včeraj razgledali mesto. Beogradska univerza jim je priredila svečan banket. Nj. Vel. kralj Aleksander je poljske pravnike sprejel v daljši avdijenci. Poljski poslanik Okenski se je zahvalil ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiću in zunanjemu ministru dr. Ninčiču za prisrčen sprejem poljskih univerzitetnih profesorjev. Snoči so odpotovali v Varšavo preko Subotice.

— **Zastopniki vlade za izpitne komisije na privatnih meščanskih šolah.** Po poročilu iz Beograda je prosvetni minister nominiral zastopnike prosvetnega ministrstva pri izpitih na privatnih meščanskih šolah. Nominirani so: prof. Fran Ferjan, prosvetnega oddelka ljubljanske oblasti za notranjo dekliško meščansko šolo pri uršulinkah v Ljubljani, strokovni učitelj prve meščanske šole v Ljubljani Leon Fink za vnanjo dekliško meščansko šolo pri uršulinkah, ravnatelj meščanske šole v Šiški Alojzij Novak za dekliško meščansko šolo v Lichenthurnovem zavodu v Ljubljani, ravnatelj I. meščanske deške šole na Prulah Maks Hočevar za dekliško meščansko šolo šolskih sester v Kočevju, strokovni učitelj v Šiški Pavel Kunaver za dekliško meščansko šolo Uršulink v Škofji Loki.

— **Železniške olajšave za dijake.** Po novih predpisih železniškega ministrstva velejajo vozne olajšave po železnicah za dijake ob času velikih počitnic pri odhodu od 1. junija do 20. julija in po povratku od 15. septembra do 20. oktobra.

— **Novi stanovanjski zakon** je izšel v 46. številki »Uradnega lista«, na kar opozarjamo cenjene čitatelje.

— **Orjunaši, četniki!** *Dnevno povelje.* Četniki, Oblastni četniški odbor v Ljubljani Vam podaja prilikom odhoda na kongres vseh Orjun v Beogradu sledeča navodila: Vsi oni četniki, ki bivajo v zapadni smeri od Ljubljane in ki se mislijo udeležiti kongresa v Beogradu, morajo prispeti v Ljubljano v soboto dne 30. maja t. l. s prvimi jutranjimi vlaki ter se napotiti takoj po prihodu na letno telovadišče Sokola, nahajajoče se za kino Tivoli, kjer se udeleže skupne vaje. Istotako se zbero na označenem mestu tudi ostali člani in članice vseh organizacij, ki prispejo v Ljubljano radi skupnega odhoda. Vek ljubljanske organizacije in izvežbani četniki ljubljanskih Orjun imajo zbor ob 12.30 uri na omenjenem letnem telovadišču Sokola, od koder odkorakajo z ostalimi organizacijami skupno na glavni kolodvor. Formiranje čet in njih razdelitev se vrši po prihodu na kolodvor in sicer pred pošto, na levo od kolodvora. Razpored po vagonih se določi na licu mesta ter se vkrca v vsaki vagon po možnosti samo po 30 četnikov. Članice in člani z družinami — izvzemši četnike — se vkrcajo v posebne vagone, ki se jim bodo za to določili. Transportni komandant nad celim transportom za odhod v Beograd je oblastni čelnik, brat France Kobentar, ki imenuje za vsak vagon posebej komandanta vagona, ki je osebno odgovoren za popolni red v dodeljenem mu vagonu za čas vožnje do Beograda. Za komandante vagonov, ki se dodelijo članicam in članom z družinami, se bodo imenovali po možnosti predsedniki mestnih Orjun. Vsak komandant vagona ki izbere 4 četnike, ki jih odredi za stražo dotičnega vagona. Znak vagonskega komandanta je državna trobojka na levem rokavu, a za stražarje bel trak. Ti znaki se bodo razdelili odrejenim četnikom pred odhodom vlaka iz Ljubljane. Vsak član, vsaka članica, vkak četnik naj se preskrbi z živežem pravočasno, ker je nabavljanje živeža ali pa pijače med potjo strogo prepovedano. Naroča se vsem udeležencem, da si omislijo zletni znak pred odhodom vlaka iz Ljubljane ter naj si ga pripno na vidnem mestu. Za vodstvo transporta, zdravnika, saniteto in za zletno pisarno je odrejen poseben vagon, na katerem bo na vidnem mestu napis, iz katerega bo razvidno, čemu ta vagon služi. Vstop v ta vagon in zadržavanje v njem brez službenega opravka je strogo prepovedan. Zletni vlak, ki odhaja iz Ljubljane, se ustavlja do Zagreba na sledečih postajah in sicer: Ljubljana gl. kolodvor, Litija, Sava, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Zidani most, Sevnica, Rajenhburg, Videm-Krško, Brežice, Zagreb drž. kolodvor. Četniki, nadejamo se, da boste vzdrževali strogo disciplino, tako da vodstvo ne bo imelo razloga poseči radi vdrževanja reda tudi po najostrejših merah. Vsaka pijanost se smatra kot upor ter se kaznuje z izključitvijo. Sredstva za vzdrževanje reda in popolne discipline so pri najmanjšem uporu takojšnja izločitev iz transporta in odvzem legitimacije ter zletnega znaka. Četniki, pazite na red in strumen nastop, ker le z disciplino pokažete predpostavljenim starešinam, da lahko z Vami računajo! Zdravo! V Ljubljani, dne 26. maja 1925. I. A. O. br. 765/25. Oblastni četniški odbor v Ljubljani.

— **Orjunaši, udeleženci sleta in kongresa v Beogradu!** Zdi se, da nam pristojna oblast ne bo dovolila četrtinske vožnje za Beograd, kakor nam je bilo prvotno obljubljeno. Za enkrat smo dobili definitivno polovično vozno ceno. Žrtve, ki jih bo imela Orjuna povodom sleta, bodo toraj veliko večje, kakor smo pričakovali. Toda Orjuna se do sedaj ni strašila nobenih žrtev in vodstvo pričakuje, da bode članstvo, ki se je priglasilo za kongres, kljub temu ostalo zvesto svoji prvotni odločitvi. Bratje! Pokažimo, kaj zmore orjunaška požrtvovalnost! V soboto vsi v Beograd! Oblastni odbor.

— **Udruženje železniških činovnikov** naše kraljevine je imelo v nedeljo dne 10. maja svoj IV. redni letni občni zbor v restavraciji na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Občni zbor je rešil važno vprašanje nadaljnega samostojnega obstoja društva. Zbora se je udeležila poleg zastopnikov drugih podružnic tudi delegacija zagrebške podružnice, ki se nanovo poživlja in ki je zlasti zahtevala, naj društvo dalje obstoja kot samostojna organizacija. Glede zedinjenja strokovnih organizacij je občni zbor odobril tesno sodelovanje z drugimi sorodnimi strokovnimi organizacijami, ali brez škode za samobitnost društva. S tem je občni zbor dementiral vse govorice o predstoječem prostovoljnem razpustu društva, kar bo vse uradništvo toplo pozdravilo. Občni zbor je naložil odboru, da vso energijo posveti prerojenju društva, odbor pa pričakuje od članstva vsestransko podporo, zlasti z rednim plačevanjem članarine. Novi odbor je sestavljen: Predsednik: g. Miroslav Gregorka; podpredsednika: g. Vladimir Gomilšek in Fridrih Fettich - Frankheim; odborniki gg.: Lavrin, Čampa, Tancig, Cerkvenik, inž. Müller - Petrič, Černigoj, Planinšek, Štrukelj, Orel, Benko, Jenko, Čorček, Potočnik, Mrak in Mislej. Z občnega zbora je bila poslana Nj. Veličanstvu kralju vdanostna brzojavka.

— **Otvorjene planinske koče.** SPD naznanja, da so ež otvorjene te-le njegove postojanke: hotel Sv. Janez ob Boh. jezeru, hotel Zlatorog ob Boh. jezeru. Spodnja koča na Golici, Kadilnikova koča vrh Golice, Koča na Veliki Planini, Koča v Kamniški Bistrici, Križka koča na Krvavcu in Valvazorjeva koča pod Stolom. O binkoštih se otvorijo: Cojzova koča na Kokrškem sedlu, Koča na Kamniškem sedlu, Frischaufov dom na Okrešlju, Aljažev dom v Vratih, koča na Gozdu in Vilfanova koča na Begunjščici. Koča na Korošici bo oskrbovana o binkoštih 2 dni, potem pa stalno od 28. junija naprej. Slap Savice je zopet neovirano pristopen, ker so popravila in streljanje kamenja v njegovi bližini že dovršena. Obisk Savice je posebno koncem maja in začetkom junija priporočljiv. Sneg v gorah se taja in množina vode silno naraste; v tem času je slap veličasten. Opozarjamo šolska vodstva na to prirodno krasoto. V Boh. Bistrici se dobi tovorni avto pri Grobotku, ki naloži do 40 otrok po nizki ceni.

— **Neverjetno.** Pišejo nam: Na Turjaškem in Št.-Jakobskem trgu so si zadnje dneve nesrečni deložiranci zopet zgradili ciganska stanovališča iz pohištva in plaht pod milim nebom, sebi v trpljenje in Ljubljani v nečast. V Dravljah, na Ljubljanskem polju, Zalogu itd. je še vse polno »vagonarjev«, ki so prisiljeni že leta in leta si kvariti zdravje v vagonih in odtegovati vagone železniški uporabi. — V Ljubljani pa stoji menda že četrto leto lepa, enonadstropna, z obširnim vrtom obdana vila na Aškerčevi cesti (skoro ob Rimski cesti) dograjena, a neobljudena. Mankajo menda le še parketi in tudi še kaj več, je to malenkost proti škodi, ki je tem večja, čim dalje ostane poslopje neuporabljeno. Lastnik je menad invalidski oddelek, ki ima s to nerodnostjo ogromno škodo. Že samo izguba na stanarini ter obrestih za zazidani kapital znaša do danes gotovo 150.000 Din. Velika škoda pa obstoji še v tem, ker poslopje kot neobljudeno in nevzdrževano vidno propada, predvsem se kvari vzidan les, okna i. dr. — Ima pa ta hiša stanovalce vsaj v zimskih večerih, ko je bilo večkrat apoziti slabotno brlenje lučice v poslopju. Najbrže so ti stanovalci odnesli tudi razne premičnine, predvsem steklo iz oken, kakor so pred meseci poročali dnevniki. Pozivamo stanovanjski urad, da dodeli to hišo v uporabo onim nesrečnežem, ki so brez stanovanj; vsaj 3 ali 4 rodbinam bi se lahko pomagalo. Če pa stanovanjski urad ne stori svoje dolžnosti, naj poseže vme policija iz varnostnih ozirov!

— **Železnička povlastica za učesnike** sokolskog izbornog natjecanja u Karlovcu. Zagrebačka i ljubljanska željeznička direkcija odobrile su za učesnike tog natjecanja povlasticu u pola cene, i to direkcija zagrebačka rešenjem od 19. ov. mjes. br. 23780/VI-25, a ljubljanska rešenjem od istoga dana br. 67160/VI-25. Željezničke iskaznice odaslalo je Sokolsko Društvo u Karlovcu županama za njihova društva. Zahvaljujemo na učinjenoj usluzi uz sokolski Zdravo. Tajnik Janko J. Poljak.

— **Zavetišče za neozdravljive** (prejšnji azil) obdržalo je dne 22. t. m. svojo letno plenarno sejo. Ta leta 1898. po Kranjski hranilnici ustanovljeni blagotvorni zavod deluje tihoma, a vendar uspešno med najbolj prizadetimi in revnimi sloji. Po poročilu predsednika je zavod vzdrževal po raznih zavodih in dodeljeno podporo nad 45 radi starosti onemoglih ali neozdravljivih ubožcev. Zavod bil je primoran prodati državi svoja poslopja, v katerih se je nastanila porodnišnica in pa Dečji dom. Oskrbstvo ustanove nabira polagoma potrebni kapital, da si kupi kje v Sloveniji primerno posestvo in da se potem v zavodu zopet združijo vsi oskrbovanci. Ker so cene posestvom dokaj padle, upati je, da se v kratkem posreči dobiti kako primerno posestvo v nakup, tako da bode ustanova lahko zadostila intencijam ustanoviteljev. Kuratorij danes obstoji iz nastopnih gospodov: predsednik: Dragotin Hribar, člani: dr. Ivan Jenko, Ivan Frelih, sod. nadsvetnik Josip Hauffen, Albin Prepeluh, industrijalec Josip Hudovernik in pa vladni zastopnik dvorni svetnik Janko Kremenšek.

— **Vreme za mesec junij.** Pretekli petek 22. t. m. je bil maj. Star latinski vremenski rek pravi: »Primus nihil, secundus nihil, tertius aliquid, qualis dies quartus et quintus, talis mensis totus.« (Prvi dan po mlaju ne pomeni nič, drugi nič,, tretji nekaj, kakršna pa sta četrti in peti, tak je ves mesec.) Včeraj je bil četrti dan po mlaju, danes je peti. Včeraj je bilo mestoma deževno, danes dežuje že od zjutraj. Po tem latinskem pregovoru lahko torej računamo z zelo nestanovitnim vremenom.

— **Smrtna kosa.** V zagrebški bolnici je 25. t. m. umrl g. Josip Černelč, posestnik in trgovec v Št. Petru pod Sv. Gorami, v 47. letu starosti. Truplo se prepelje v Šent Peter, kjer se vrši pogreb v četrtek dne 28. t. m. na tamošnje pokopališče. Bodi pokojniku ohranjen časten spomin!

— **Vremenska napoved.** Vremenske opazovalnice napovedujejo za danes v sredo: menjaje jasno in oblačno vreme brez izdatnih nalivov, malo hladnejše; za četrtek: precej jasno, suho vreme, po noči zelo hladno, po dnevi bolj toplo kakor v sredo.

— **Milijonar kot tihotapec.** Iz Šibenika javljajo, da je bila tam po nalogu generalne direkcije carin in vsled prijave tamošnjih trgovcev uvedena preiskava proti milijonarju Stipi Šaru, ki je na svojih ladjah tihotapil blago iz Italije v Jugoslavijo. Na podlagi dosedanje preiskave se je ugotovilo, da je Šara v letu 1921 vtihotapil za 20 milijonov dinarjev blaga.

— **Vlak povozil postajenačelnika.** V Ivaničgradu na Hrvatskem se je včeraj zgodila težka nesreča. Postajenačelnik Fr. Sili se je na kolodvoru pred prihodom vlaka živahno razgovarjal z nekim potnikom. Stal je v bližini proge ter ni pazil na prihajajoči vlak, ki ga je podrl na tla. Šili ima popolnoma razbito lobanjo ter razne druge več ali manj težke poškodbe. Ponesrečenca so prepeljali v zagrebško bolnico.

— 6. **Vsa priporočila o jedilnosti, lahki prebavnosti itd. ne veljajo, ako se ne odlikuje jed v prvi vrsti po okusu. Okus je odločilen! To vidimo pri izvrstnih testeninah »Pekatete«.** 838-n

— **Slovenski penzion »Triglav« v Cirkvenici** bo letos omogočil mnogim, da pohite na plavi Jadran. Dobra hrana in soba dnevno 65 dinarjev. Lep položaj. Odprto celo leto. 89

— **Darilo.** Uprava našega lista je prejela: Za Ciril in Metodovo družbo 50 Din, daroval g. ravnatelj Oton Pelan mesto cvetja na krsto pokojnega davčnega nadupravitelja v pokoju Valentina Ažmana.

Srčna hvala!

Vsem, ki hočejo dobro kavo piti, priporočamo izvrstno našo pravo domačo

Kolinsko cikorijo. 60 T

Iz Ljubljane.

— **Vandalizem.** Ni skoraj dneva, da bi pomočnjaki ne napravili škode v mestnih nasadih. Zlasti park v Tivoliju je izpostavljen njihovi divjaški razposajenosti. Neštetokrat smo to divjaštvo že ožigosali, žal brez vsakega uspeha. Snoči, ko so bile kavarne še odprte, se je taka divjaška drhal, ki se hoče očividno izživeti s tem, da uničuje vse, kar ji prihaja pod roko, priklatila po Šelenburgovi ulici ter ob pravkar urejenem vrtu kavarnarja Krapeša v Zvezdi poravala oleandre, jih razmetala po tleh ter prevrnila mize in stole. Ko so nepridipravi opazili, da jim je za petami stražnik, so jo »junaško«, kakor je navada takih lopovov, odkurili. K sreči je eden izmed drhali, ki je prišla iz kavarne »Emone« znan. Nadejamo se, da policija ne bo oklevala, da bi ga takoj ne prijela in naj je Peter ali Pavel. Tem barbarskim razposajenostim mora biti enkrat konec. Take pobaline, saj drugega imena ne zaslužijo, bo streznila in spametovala samo **eksemplarična kazen!** Doslej so ti objestni ponočnjaki upravljali svoj vandalski posel večinoma samo v Tivoliju, sedaj so se spravili že na naprave privatnika, ki ne štedi ne truda, ne stroškov, da bi ustvaril podjetje, ki bi bilo v okras in ponos ljubljanskega mesta. Možu, ki stori vse, ne toliko zase, kakor za javno korist in blagor, na ta način delati škodo, je dejanje, ki zasluži najstrožjo obsodbo.

— **Sportni odsek »Edinosti«** ponovno opozarja svoje članstvo, da se sigurno udeleži danes sportnega sestanka, ki se vrši ob pol 8. zvečer v prostorih Narodnega doma. Načelnik.

— **Organizacija strojnih in stavbnih tehnikov v Ljubljani** ima svoj izredni občni zbor v soboto 30. maja t. l. v gostilni pri Mraku, Rimska cesta. Program je sprememba pravil. Obenem se naprošajo vsi člani, da pošljejo svoj natančen naslov na društvo. Udeležba obvezna. — Odbor.

Za nakup

OBLEKE

Vam nudi najcenejši vir

JOS. ROJINA,

Ljubljana 1594

Iz Celja.

—c **Pukovska slava 39. pp. se vrši,** kakor smo že poročali, v četrtek 28. t. m. Dopoldne se vrši na Glaziji slovesno bogoslužje z nagovorom, opoldne svečan oficirski kanket v vojašnici kralja Petra, od 15. dalje vojaška zabava na Glaziji. Zvečer ob 21. pa se prične v veliki dvorani Celjskega doma zabava s koncertom in plesom.

—c **Pregledovanje vojaških obveznikov.** Mestni magistrat razglaša: Vse v mestu Celju bivajoče moške osebe rojstnega letnika 1894, ki niso bile pri naborih spoznane sposobnim za vojaško službo, kakor tudi vse vojaške obveznike ostalih letnikov, ki so služili vojake in se čutijo sedaj vsled bolezni, eventuelno pridobljenih hib i. t. d. za nadaljno vojaško službo nesposobnim, se morajo pri mestnem magistratu osebno javiti v času od 28. maja do 9. junija v sobi št. 14 med uradnimi urami od 9. do 12. ure dopoldne radi vpisa v tozadevne sezname, na podlagi katerih bodo predstavljeni dne 15. junija vojaško - pregledni komisiji v svrho ocenitve njihove vojaške sposobnosti.

—c **Mesečni živinski sejem v Celju.** Redni meesčni živinski sejem se vrši v Celju meseca junija t. l. vsled tega, ker je prvi ponedeljek v tem mesecu praznik, v torek dne 2. junija.

—c **Svinjski sejem v Celju dne 23. maja.** Dogon 114 prašičev. Povprečna cena pri komadu: 6—7 tednov Din 60—75, 7—8 100 do 125, 10—12 150—200, 4 mesece 250—260, 5 mesecev 260—300, 6—7 mesecev 325—350, 8—9 370—400, 1 leto 650—750. Kupčija je bila slaba ter je bilo malo prašičev prodanih.

—c **Mariborska vojaška godba** se mudi te dni v Celju ob priliki pukovske slave domačega 39. pp., katera se vrši v četrtek dne 28. t. m. na Glaziji. Priredila je nekaj koncertov in sodelovala pri operi »Traviata« v mestnem gledališču.

—c **Izgnani bivši doktor iuris.** Iz naše države je izgnan Rudolf Fohn, bivši doktor iuris, znan po svojih dveh tatvinah, ki jih je izvršil med vojno v celjskem muzeju in lani v državni realni gimnaziji. Fohn je italijanski državljan in pristojen v Trbiž na Koroškem. V torek, dne 26. t. m. je bil odpremljen v Avstrijo, kjer je tudi izvršil več tatvin.

—c **Za porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Celju** so doslej razpisani sledeči porotni slučaji: torek 2. junija: Josip Roštohar, uboj; sreda 3. junija: Franc Košajnc, tatvina in težka telesna poškodba; četrtek 4. junija dopoldne: Božidar Krotil, poneverba; popoldne Josip Hotko, zavratni roparski umor.

Iz Maribora.

—m **Samomor na Pragerskem.** Dne 26. t. m. okoli 14. je našel v gozdu pri Pragerskem progovni čuvaj Muravs neko mladenko, ki se je borila s smrtjo. Muravs je takoj obvestil postajo v Račjem in orožniško postajo ter je bila mladenka, ki se je zastrupila z lizolom, prepeljana v Maribor, a je med vožnjo umrla. Kakor je ugotovljeno, gre za Elizo Donaj, uslužbenko na drž. železnici. Kaj je gnalo Donajevo v smrt, ni znano. Pri njej so našli še dve steklenici drugega strupa.

—m **Tragična smrt patra Herica.** Včeraj zjutraj se je na vrtu frančiškanskega samostana smrtno ponesrečil sivolasi pater 75 letni starček Kalist Heric. Pater, ki je pred kratkim pel zlato mašo in ki je že skoraj popolnoma oslepel, se je sprehajal po vrtu, pri čemur je padel v star vodnjak, kjer je utonil. Vsi njegovi klici na pomoč so ostali glas vpijočega v puščavi, kajti nihče ga ni slišal. Pokojni je bil simpatičen duhovnik in je njegova tragična smrt vzbudila splošno sočutje.

—m **Lovski blagor.** Te dni sta lovca Fran Vidovič in Josip Kirbiš izsledila lisičino, v kateri sta naletela na 7 mladih lisic. Starko sta ustrelila, mladiče pa odnesla domov.

—m **Tatvine pri tvrki »Kristal«.** Pri tvornici ogledal »Kristal« so že dlje časa opažovali, da izginjajo različna ogledala, dragocene vrednosti, vendar tatu ni bilo mogoče izslediti. Te dni pa je uspelo tatove izslediti. Glavni krivec je hlapec Josip Črnčič, zaposlen pri dr. Schneiderju. Bil je zasačen v trenotku, ko je dal na cesti stoječemu viničarju Valentenu skozi okno tri zrcala. V stanovanju tega so se našla različna stekla in ogledala v vrednosti 6000 Din. Oba tatova sta bila izročena sodišču.

Sodišče

— **Pasja historija ali kako je višji policijski stražnik zamenjal univerzitetnega profesorja s kmetom.** Vseučiliščni docent dr. B. je elegantna prikazen, oblečen po najnovejši modi, vendar se mu je pripetilo, da ga je višji policijski stražnik V. zamenjal za kmeta. Dogodek je bil sledeči: Dr. B. je napravil izprehod — ali pa je imel določen cilj — in vodil seboj na kratki vrvici svojega psička. Prišla sta blizu sadnega trga ter je dr. B. s psičkom vred obstal na voglu bivše Mahrove hiše, bodisi za to, ker mu je bilo znano, da se s psi ne sme pohajati med stojišči živil, bodisi zato, ker je v začetku tržišča klobasičar z blagom, ki bi znalo vzbuditi pri psičku pregrešno poželjenje. Nepričakovano pa se mu nekdo za hrbtom oglasi: »Kdo pa ste vi? Zakaj hodite s psom na trg? Aha, gotovo niste vedeli. Odkod pa ste?« Ko mu je presnečeni dr. B. — psiček se ni presenetil, niti razburil, ker je najbrže takih manir že vajen — povedal ime (stražnik si je zabeležil Bedrač) in obenem pripomnil: »Nekoliko dostojneje bi pa že lahko nastopali proti občinstvu,« se je nadstražnik odrezal. »Sem mislil, da ste s kmetov!« S tem je stražnik priznal, da je bil njegov nastop tak, kakršen bi bil morda umljiv proti neolikancu, vsekakor pa je šel preko meje dostojnosti. Dr. B. je bil oproščen obtožbe po § 104. srb. k. z. Oprostitev je senat motiviral s tem, da nadstražnikove izpovedbe niso povsem zanesljive in da je res postopal neuljudno.

Incident z italijansko trikoloro v Sarajevu

DRZNOST ITALIJANSKE TRGOVSKE AGENCIJE.

Kakor vsi istrski Jugoslovani, ki bivajo danes v Jugoslaviji, je tudi električni delavec Ivan Martizič, rodom iz Kopra v Istri, zapustil svojo ožjo domovino, prognan od fašistovskih tolp, katerim je bil zaveden jugoslovenski nacijonalist tri v peti. Iskajoč zaslužka v Jugoslaviji, je Martezič dospel te dni borno oblečen, brez vsake pare v žepu, v Sarajevo. Hodeč v nedeljo gladen in sestradan po sarajevskih ulicah, je njegov pogled obvisel na oknu Čakovićeve ulice, ki je na centrumu mesta in od koder se je z neke privatne hiše vila italijanska trikolora.

Kri je zavrela v žilah našega rojaka. Spomnil se je vsega strašnega preganjanja Jugoslovenov v Istri, kjer prebivalstvo ne sme ne v šoli, ne na sodišču in še manj na ulici govoriti v domačem jeziku. Zato je ustavil nekega srbskega nacijonalista in ga pozval, da mu je za pričo pri dejanju, ki ga namerava izvršiti.

Ne da bi čakal odgovora, je zginil Martezić v hišo, s katere se je vila italijanska zastava. V hiši je stanoval trgovski agent Maurizio Conti. Martezić, ki je uvidel, da tu ni konzulat, ter da je agent samovoljno izvesil zastavo, je tega pozval, da jo takoj sname. Italijan se je obiral ter je telefoniral na konzulat. Martezić pa je med tem pozval policijo, da odstrani zastavo. Še predno je policija prispela, je zastava z okna izginila. Sneli so jo sami. Zakaj je Maurizio Conti izvesil zastavo, ni znano, verjetno radi 10letnice vojne napovedi Italije Avstriji.

Toda stvar se ni polegla, zakaj drugi dan se je kot v zasmeh in izzivanje na oknu zopet pojavila zastava. Orjuna v Sarajevu je najpreje protestirala pri policiji, nato pa je šla v stanovanje agenta ter trikoloro snela. Omladinci so pri tem postopali povsem korektno ter so zastavo izročili policiji. Z vzkliki: »Živela Jugoslavija!« so Orjunaši mirno odšli domov.

Vsakdo je pričakoval, da je stvar sedaj v redu. Toda čujte in strmite. V zadevo se je vmešal italijanski konzul, ki se je pritožil na policiji in policija se je uklonila njegovi zahtevi ter se je v ponedeljek zastava ponovno razobesila. To se je zares primerilo dne 24. maja leta Gospodovega 1925. v Sarajevu, v srcu Jugoslavije... — Ogorčenje med prebivalstvom je bilo nepopisno in le hladnokrvnosti Sarajevčanov je priposovati, da ni prišlo do resnejšega konflikta.

Poleg italijanske zastave je kakor v zasmeh in sramotno visela jugoslovenska. In omladinec, ki je v imenu svojih tovarišev manifestiral za nacijonalno idejo, je bil — kaznovan na 10 dni zapora. Upravičeno vprašuje sarajevska »Večernja Pošta«: Za Boga, kje smo? V Jugoslaviji ali v nekulturnih krajih Sicilije! Ali je kdo med našimi poslanci, ki bo dvignil svoj glas proti temu kršenju naših pravic? Ako se našim ljudem v Italiji ne da niti človeških pravic za materni jezik, ali moremo dovoliti tudi še to, da nam prepotentna gospoda pljuje v oči? — Nacijonalisti so v narodno skupščino odposlali brzojavni protest.

Krojaška stavka v Ljubljani

Z ozirom na notico v današnjem »Slovencu« odgovarjajo krojaški pomočniki sledeče:

Ni res, da bi stavkali samo pomočniki, uvrščeni v I. razred, temveč stavka celokupno krojaško delavstvo v Ljubljani. Tudi je dela pri vseh večjih tvrdkah dovolj, ker je sedaj v času najboljše sezije. Zahteve pomočnikov pa so popolnoma upravičene in ne pretirane. Toliko naj si vzamejo gg. okolu »Slovenca« na znanje za danes.

Stavkujoči kroj. pomočniki.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

Gospodarstvo

Uradni tečaji od 1.–30. junija

Finančno ministrstvo je določilo za junij tele uradne tečaje:

1 napoleondor	238.—	Din
1 turška lira	269.—	»
1 angleški funt	299.—	»
1 dolar	61.50	»
1 kanadski dolar	61.—	»
1 zlata nemška marka	14.63	»
1 poljski zlatnik	11.—	»
1 avstrijski šiling	7.65	»
100 francoskih frankov	317.—	»
100 švicarskih frankov	1190.—	»
100 italijanskih lir	249.—	»
100 belgijskih frankov	308.—	»
100 holandskih goldinarjev	1190.—	»
100 romunskil lejev	29.—	»
100 bolgarskih levov	45.—	»
100 danskih kron	1160.—	»
100 švedskih kron	1646.—	»
100 norveških kron	1034.—	»
100 pezetov	896.—	»
100 drahem	106.—	»
100 češkoslovaških kron	182.—	»
1 milijon madž. kron	865.—	»

Položaj na žitnem trgu

(Tedensko poročilo novosadske blagovne borze.)

Situacija je bila ves teden mirna, brez večjih sprememb s precej oslabljenim povpraševanjem in slabo ponudbo. Producenti so dovažali malo žita. Promet 390 vagonov. Pšenice je bilo prodane 3 vagone bačke po 475 Din. Trgovina s staro pšenico je padla na minimum. Mlini kupujejo zelo malo. Ponudbe je bila malo večja, vendar pa cene ne padajo. Tendenca pri novi pšenici je nekoliko popustila; koncem tedna so ponujali plovitveno blago za avgust po 340 Din brez kupcev, za september po 345, bačko vagonsko po 340 tudi brez kupcev; promet neznaten, kot kupci nastopajo manjši verižniki. Tudi Bratislava je popustila, cene so padle od 190 na 188 Kč s precejšnjo ponudbo in slabim povpraševanjem.

Turščice je bilo prodane 385 vagonov. Kakor predzadnji teden, se je poslovalo tudi prejšnji teden večinoma samo s plovitvenim blagom za relacijo Braila. Povpraševanje je bilo samo za blago na parnikih in za tako, ki se že naklada. Vse to povpraševanje gre na račun prejšnjih kupčij, novega povpraševanja ni, ker pričakuje zapadna Evropa pošiljatve argentinskega blaga, ki se nudi za junij in julij po 172—175 šilingov; proti tej ceni velja donavsko blago pariteta Brala največ 155 šilingov. Z novim povpraševanjem od strani Braile, odnosno zapadne Evrope bi mogli računati samo v tem slučaju, če kvaliteta argentinskega blaga ne bo zadovoljila kupcev. Plovitveno blago je notiralo na naših tržiščih: na Donavi pariteta Pančevo 260 koncem tedna na razpolago brez kupcev, srbijansko blago na Savi začetkom tedna po 203 Din. Za vagonsko blago ni bilo kupcev, nekaj kupčij je bilo sklenjenih za bačko in sremsko blago po 192.50, koncem tedna so ponujali bačko blago po 190 Din brez kupcev. Bratislava in Dunaj nista kazala večjega zanimanja, ker je situacija tudi ondi popustila. Plovitbeno blago so ponujali le Dunaj po 134 Kč, kupovali pa po 133. Koncem tedna se je pojavilo nekaj povpraševanja za relacijo Jesenice, in sicer so kupovali po 245—247.50. Moke je bilo prodane dva vagona, 0 g po 655, št. 6 po 535, kupcev sploh ni, ponujajo samo fino moko. Bosno, Dalmacijo in Slovenijo zalaga italijanska moka, zlasti v Bosno in Dalmacijo uvaža Italija mnogo moke. Z ostalimi pridelki ni bilo prometa.

Stanje posevkov in svetovnega žitnega trga. Svetovno žitno tržišče je povsem pod vplivom ugodnih perspektiv glede nove letine v Evropi. Ti izgledi so tako povoljni, da je celo Amerika navzlic manjšim zalogam obdržala zadnje čase precej stabilno stanje in ni reagirala z nikakim porastom tečajev. V Evropi so poročila o stanju posevkov zelo ugodna in se celo računa, da bo žetev zgodnja. Razumljivo je torej, da so kupci na kontinentalnih tržiščih zelo rezervirani, češ da stare zaloge ne bodo trajale do nove kampanje. Konsum pokriva samo najpotrebnejše, tako da navzlic pomanjkanju zalog ni opažati nikakega večjega povpraševanja na tržiščih. Razpoloženje je sploh labilno in cene polagoma padajo. Zanimanje za novo letino vpliva tudi na dobave nove pšenice, ki je vzeta s tržišča po ceni 41 mk eks plovba Segedin. Edini pridelek, s katerim se še vedno trguje, je turščica. Res je ta trgovina zadnje čase malo pojenjala, vendar pa je še vedno zanimanje za odvoze via Braila, ker se blago morskim potom rentira. Naravno je, da so se zaloge vsled velikih pošiljatev zadnje čase zlasti v Jugoslaviji zmanjšale, dočim je nasprotno povpraševanje iz Češkoslovaške in Avstrije nazadovalo.

* * *

—g **Kdaj je treba letos trte škropiti proti peronospori.** Na podlagi znanstvenih izkušenj je letos pričakovati prvi izbruh peronospore v času okoli 30. maja. Zato moramo prvič škropiti trte proti peronosperi pred 30. majnikom. Drugi izbruh peronospore je pričakovati v času od 10. do 13. junija. V tem času naj bodo trte v drugič poškropljene. Tretjič je treba škropiti proti koncu junija ali prve dni julija, kakor hitro trte odcveto in se pokažejo kot konopljeno zrno debele jagode. Prvič škropimo z enoodstotno, drugič in tretjič s poldrugoodstotno galično - apneno brozgo, le če bo vreme močno deževno, vzamemo za pol odstotka galice več. Apna vzamemo le toliko, da bel preskusni papir v zmesi pordeči. Preveč apna skvari učinkovitost galice. Po grozdju moramo posebno v drugič in tretjič izdatno škropiti. Če primešamo škropivu v prvič 100 gr, v drugič in tretjič pa 200 do 250 gr sulikola, smo varni tudi pred plesnobo in ohranimo grozdje zdravo. Ako bi bilo leto mokro, poškropimo trte v drugi polovici julija še v četrtič. — B. Skalicky, Grm.

—g **Sezonski novi krediti Narodne banke.** Narodna banka je sklenila, da začne izdajati od 1. junija sezonske izvozniške kredite. Ti krediti se bodo dajali po panogah trgovine. Kar se tiče rednih kreditov, bi imela Narodna banka na razpolago manjšo svoto in sicer zato, ker so meje, v katerih se mora držati, že davno dosežene. Z revizijo in redukcijo kreditov iz leta 1923., 1924. in 1925. bi se dobilo 400 milijonov, ali ta denar se vrača polagoma in bo treba še dolgo čakati, predno se dobi ves znesek iz revidirane in reducirane svote.

—g **Predlogi za ureditev borznega prometa.** Že dolgo se banke pritožujejo radi načina, po katerem se določajo tečaji v trgovini z efekti. Današnji sistem ni prikladen, ker se z enim ali dvema zaključkoma lahko doseže višji tečaj, čeprav se v istem času ne morejo prodati večje stavke z nižjimi tečaji. 28. t. m. se vrši seja upravnega odbora zagrebške borze, na kateri se bo razpravljalo o odstranitvi teh defektov. Stavljeni so bili razni predlogi. Uprava borze je za uvedbo sistema po vzorcu dunajske borze, dočim banke menijo, da je nemogoče uvesti ta sistem pri nas iz bančno - tehničnih razlogov. Vsekako pa je treba to vprašanje enkrat rešiti, da bodo nudili tečaji pravo sliko položaja na borzi.

— **Kr. direkcija šum v Ljubljani** proda cca. 2000 prm³ bukovih polen, zloženih na skladišču Srnjak pri Ravnah v Bohinjski Bistrici. Pravilno kolekovano ponudbo, opremljeno z 10% vadijem, je vložiti do 15. junija 1925 11. ure pri direkciji šum v Ljubljani, Križanke. Pojasnila daje omenjena direkcija in šumska uprava v Bohinjski Bistrici. 1070n

—g **Prepoved uvoza naših čebel v Nemčijo.** Nemška vlada je prepovedala uvoz čebel iz naših krajev. S tem so naši čebelarji zelo oškodovani, ker so izvažali doslej mnogo čebel v Nemčijo.

—g **Zagrebška borza za blago in vrednote.** Imenik članov predsedstva in razsodnikov zagrebške borze za blago in vrednote je interesentm v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

—g **Velesejem v Padovi.** Obrazce za prijavo udeležencev za velesejem v Padovi, ki se bo vršil letos od 5. do 19. junija, dobijo interesenti v pisarni trgovske in obrtniške zbornice.

To in ono

Kaj je z Amundsenom?

To vprašanje vznemirja ves kulturni svet. V petek zjutraj je poletel Amundsen ob zelo ugodnem vremenu s Spitzbergov na severni tečaj, ki ga je lahko dosegel še isti dan. Ameriški kabel je nas v soboto obvestil, da se je Amundsen res srečno spustil z letalom na severnem tečaju. Ali od sobote so minili že štirje dnevi, ne da bi se Amundsen sam oglasil, dasi ima s seboj vse priprave za brezžično brzojavljenje. Nekaj se je moralo zgoditi. Toda kaj, tega nihče ne ve. Dalje vemo, da se je po poletu vreme v polarnih krajih nenadoma spremenilo. Ladjo «Fram», ki je odplula iz Kingsbaya za letali, je objela kmalu gosta megla. Začelo je močno snežiti in debela plast snega je pokrila vso okolico. V gosti megli in debelih snežinkah so izginili smeli letalci in pomorščaki.

Mogoče je dvoje: Bodisi da si je eno ali obe letali (Amundsenovo in Diederichsenovo) na severnem tečaju pokvarilo, ali pa se je moral raziskovalec pri povratku vsled kakega defekta v aparatu spustiti. Amundsen je torej še vedno na severnem tečaju, ali pa kje na poti med Spitzbergi in tečajem. V tem slučaju ne more biti oddaljen od svojih pomožnih ladij več nego 30—40 km. Ta razdalja ne more biti katastrofalna, ker ga rešilna ekspedicija kmalu najde. Pač pa je nekaj, kar vznemirja ves svet. Amundsen je imel s seboj oddajni radio-aparat. Zakaj se torej ne oglasi? V Ameriki so pisali, da se je Amundsen izkrcal na severnem tečaju. Povsem drugačnega mnenja so na Norveškem, kjer se javnost zelo boji za usodo slavnega rojaka. Tam smatrajo njegov polet za svojo narodno stvar. V prestolici Norveške so zbrane ogromne množice dan in noč pred uredništvi in čakajo nestrpno vsake najmanjše vesti o Amundsenu. Toda teh težko pričakovanih vesti ni. Amerika hoče poslati rešilno ekspedicijo. Ameriško vojno ministrstvo namerava poslati na severni tečaj svoj Zeppelin, da poišče Amundsena. Ta Zeppelin je brškone že na poti. Amerikanci delujejo vedno z največjo naglico. Po zadnjih brzojavnih poročilih iz Newyorka je rešilna ekspedicija že na poti. Vodi jo kapitan Mac Millan. Ekspedicija odpluje najprej na Hubbardov rtič, od tu dalje pa na štirih aeroplanih proti severnemu tečaju, kjer upa še ob pravem času najti Amundsena.

Iz Newyorka poročajo: V ponedeljek so prispele radio-brzojavke z ladij «Hobby» in «Frama», ki poročajo, da o Amundsenu ni sluha ne duha. Splošno sodijo, da je moral v sili pristati na Aljaski ali pa da nadaljuje pot proti tečaju na saneh. Polarni raziskovalci domnevajo, da na severnem tečaju ni suho zemlje, temveč morje. Ker je v ek pediciji samo osem oseb, se zelo boje z njeno usodo. Polarni raziskovalec Mac Milan in Amundsenov prijatelj Hakon Lar mer sta izjavila, da radevolje poletit Amundsenu na pomoč. Javnost je zel vznemirjena, ker ni o Amundsenu nobenil poročil. Vladni zrakoplovni oddelek predlaga, naj pošlje Amerika na pomoč zrakoplov «Shenandoah» ali «Los Angeles». Poročilo z ladje «Fram» sicer veli, da se je vreme obrnilo na bolje, vendar pa se je bati, da slabega vremena še ni konec. «Sjöfarts Tidende» pa poroča s Spitzbergov: V ponedeljek zjutraj še ni bilo nikakih vesti o Amundsenu. Če bi bila letala poškodovana, bi se moral Amundsen odločiti za naporno in nevarno pot po ledenih pokrajinah. Vreme je zelo slabo. Severno od amsterdamskega otoka je našel kapitan «Frama» odkrito morje.

Samomori na Poljskem

V zadnjem času se je število samorov na Poljskem, zlasti v Varšavi, zelo pomnožilo tako, da vzbuja ta pojav zanimanje tudi v tujini. V »Kurjeru Warszavskem« razlaga S. Wostowski to epidemijo na ta način, da so prišli mnogi vsled pomanjkanja življenjskih potrebščin v obupni položaj, iz katerega je edini izhod prostovoljna smrt. Večina samorov se izvrši impulzivno, t. j. načrt se pojavi pri nesrečnežu hipoma bodisi radi telesnega ali duševnega trpljenja. Ker so ljudje izgubili vsako nado na bodočnost, jih je minilo tudi veselje do življenja. V Varšavi odpade več slučajev samomorov na ženske, nego na moške. Mlada devojka, ki vstopi v družbo, pride naenkrat v znosne razmere in živi s svojo plačo brezskrbno življenje. Polagoma pa se naveliča dela, njene zahteve se stopnjujejo, dekle hoče od življenja čedalje več. V hrepenenju po prostem času roma od urada v urad, menja večkart službo in to se ponavlja dotlej, dokler ji sploh nobena služba ni več po volji. Če se pridruži temu še razočaranje ljubezni, nastopi duševna depresija, dekle si kupi za zadnje krajcarje strupa in gre prostovoljno v smrt.

Pri moških je to drugače. Nasilne smrti umro večinoma pijanci in verižniki, ki ne morejo prenesti nepričakovane izgube imetja. Tudi med akademsko omladino so samomori na dnevnem redu. Iz sovjetske Rusije se širi namreč med poljskimi akademiki nihilizem, ki zahteva mnogo mladih žrtev. Število samorov bi se dalo skrčiti samo z moralno oporo nesrečnih kandidatov. Človeška družba bi morala poskrbeti, da izgine iz družabnega življenja vsi nagibi, ki silijo mlade ljudi v smrt. Eden glavnih nagibov je seveda beda in pomanjkanje

M. KRISTOFIČ - BUČAR, Ljubljana, Stari trg 9 v lastni hiši. 101-L

Priporoča krasne: **BLUZE** ravno došle najnovejšega kroja.

BIRMANSKE in druge OBLEKICE, PLAŠČKE. Velika izbira. Cene zmerne.

HLODI smrekovi ali jelovi, od 3 do 7 m dolžine, se kupijo v vsaki množini. Ponudbe za zdrav in suh les franko vagon ali za svež les franko žaga z navedbo cene in množine na Konzervno tovarno Globus d. d. na VRHNIKI. 1595

60 praznih sodov vporabljivi za mineralna olja in drugo, vsebina ca. 300 do 360 litrov, po ugodni ceni naprodaj pri tvrdki „ETA" — Kamnik 1599

Letošnjo košnjo trave in nemške detelje 1550

bo prodajal na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija 1925 ob dveh popoludne IVAN KNEZ iz Ljubljane pri Ančnikovem kozolcu v Spodnji Šiški.

Modni salon Minka Horvat

LJUBLJANA Stari trg 21

ima vedno v zalogi najnovejše damske in dekliške slamnike in klobuke. — Zalni klobuki vedno v zalogi Popravila se sprejemajo. 93 L

Trgovska hiša

na izvanredno eksponiranem mestu večjega tržišča v Sloveniji, s kompletno urejeno trgovino s prostornimi lokali ter skladišči (železninske stroke), se odda za nekaj let v najem. Samo resne ponudbe je nasloviti pod: „Železnina št. 1000-1592" na upravo Slov. Naroda.

Matija Perko mizarska . . . tvornica . . . Zgor. Šiška-Celovška cesta 121 LJUBLJANA Telefon št. 372 Priporočano solidna izvršba vsoh del po zmernih cenah. 1332

Najstarejša slovenska gleskarska in ličarska delavnica Ivan Bricelj, Dunajska c. 19, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerne. 1798

Pozor! Ali že veste! Pozor!

da se

trgovina Marija Rogelj

sedaj nahaja na

Sv. Petra cesti štev. 26

poleg Kolodvorske ulice!

Priporoča svojo krasno spomladansko zalogo štofov, cajgov, klota, cefirja, oksforda, delena, kambrika, šifona, bele in rujave kotenine, platna za rjuhe, dalje moško in žensko perilo, svilene jumperje, krasne rute in šerpe, kravate, nogavice, pavolo in drobnarije. — Povsod se javno govori, da se pri meni dobro in najceneje dobi! — Marija Rogelj. 1288

L. Mikuš Ljubljana, Mestni trg 15 priporoča svojo zalogo dežnikov in sončnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo točno in solidno.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10

Službe

Likarice za perilo in obleke, dobro izvežbane — se takoj sprejmejo. Naslov: Belihar i Velepič, Spodnja Šiška, Kolodvorska ulica 150. 1578

Išče se pri poljedelstvu zvedeni in tudi sam delujoči oženjeni uslužbenec. Uprava Slatna, p. Šmartno pri Litiji. 1560

Dva mehanika (dobra) za motorna kolesa — se takoj sprejmeta. — F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 1590

Dekle, ki lahko položi takoj 10.000 Din proti obrestim — dobi stalno službo. — Ponudbe pod «Dobra služba 20/114/L» na upravo «Slov. Naroda»

Natakarski vajenec mlad čeden fant — se sprejme takoj na dobro mesto. — Gostilna pri Zeksarju. 1591

Kupim

Suhe gobe (nove) in ZDRAVILNA ZELIŠČA kupuje V. H. Rohrmann, Ljubljana, Sv. Petra nasip 27 (za vodo). 1572

Pisalni stroj se kupi. — Ponudbe z navedbo cene in znamke na: «Publicitas», Ljubljana, Šelenburgova ulica 7, II. nadstr. pod «Pisalni stroj». 1589

Krompir (bel ali roza) — vsako množino — kupuje, plača in prevzema na tovorni postaji: Novak, Zagreb, Maksimirska 64. Telefon 20—60. 1588

Prodam

Vrtne stole prodaja najceneje Rožmanc & Komp., Ljubljana, Mirje 4. 78/L

Prodam klavir. Glede kakovosti pove g Jurasek, Ljubljana, Wolfova ulica. — Naslov pove uprava «Slovenskega Naroda». 1569

Pianino, kočija, zapravljivček, amerikanska pisalna miza — naprodaj. — Naslov pove uprava «Sl. Nar.». 1584

Antično pohištvo za: spalno sobo, salon in gosposko sobo (Herrenzimmer) delno ali kompletno se kupi. Ponudbe z označbo sloga pod šifro «Empire ali Biedermayer 1593» na upravo «Slovenskega Naroda».

Nepremičnine

Proda se vsled premembe bivališča **veliko graščinsko veleposestvo,** lepo urejeno, z industrijo, večinoma gozd ter velika ekonomija s hmeljskimi nasadi, gospodarska in stanovanjska poslopja. — Kupci naj pišejo pod «Graščina/1597» na upravo «Slov. Nar.»

Kupim proti takojšnjemu plačilu na Koroškem v bližini Celovca **večje posestvo** z vinogradom in sečnim gozdom. Popis in ceno naj se vpošlje na naslov: Julij pl. Huebmershofen-Silbernagl, Zagreb, Ilica 131/a. 1596

Stanovanja

Sobo išče uradnica s 1. junijem; gre tudi kot sostanovalka. — Ponudbe pod «Junij/1554» na upravo »Slov. Nar.»

Soba, delno meblovana, z uporabo kuhinje — se odda z 20. junijem. — Ogleda se vsak dan od 13—15. v Kolodvorski ulici 28/I pri And. Adamiču. 1598

Posojila

Kdor posodi takoj za eno leto Din 15.000.— dobi poleg obresti še celo leto brezplačno hrano. — Ponudbe pod «Dobra hrana 20/115/L» na upravo «Slov. Naroda».

Razno

Kot kompanjon se sprejme izdelovalec dežnikov. Ponudbe pod „Spreten 26/1583" na upravo Sl. Naroda.

Špago, dreto in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobite v skladišču «Konopljata» Ljubljana, Gosposvetska cesta 2. 103/n

Pristni, naravni **malinovec** z najboljšim sladkorjem vkuhan — v steklenicah in sodčkih — na *drobno in veliko* — nudi Lekarna *dr. G. Piccoli, Ljubljana.* 108/L

Otroški vozički dvokolesa, motorji, pneumatika — najceneje. — Sprejemajo se vsa popravila. Prodaja na obroke; ceniki franko. — «TRIBUNA» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 107/L

«Zacherlin» v originalnih steklenicah; edino sredstvo proti muham, ščurkom, stenicam itd. Edina pomoč proti *moljem* — se zopet dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah. Glavna zaloga za gg. lekarnarje, drogeriste in trgovce: Lekarna Leustek, Ljubljana. 1587

Braća Holländer (Subotica)

preporučuju bogato skladište **perja** za jorgane i jastuke od najjeftinije do najfinije vrste. Najbolje poznata eksport firma, potpunu garanciju pruža. — Brza i tačna posluga. 54 L

„HOTEL RIVIERA"

SELCE KOD CRIKVENICE.

Sa velikom terasom na moru tik kupališta. Prvorazredna kuhinja, 60 lijepih soba na raspolaganje, najniže cijene. — Preporuča se vlasnik

1576 P. STRINOVIĆ.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

v Ljubljani, Mestni trg štev. 6

ker ima že nad

11,000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje

najugodneje.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje le proti polni varnosti na vknjižbo in proti poroštvu.

Telefon štev. 9. 23 L Telefon štev. 9

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.